

BULGARIA – partie polityczne – 1990 - 2014

Autorzy: Georgi Krystew, Anelia Radomirowa, rocznik IV, Marina Simeonova 2011/2012, Bartłomiej Kugler 2013/2014

PARTIA	DZIAŁACZE	PROGRAM	PRZESZŁOŚĆ	WYB.
BSP/BKP Bułgarska Socialistyczna Partia/Bułgarska Ko munistyczna Partia	Andrej Łukanow Georgi Pirinski, Georgi Liłow	Stopniowe przejście, socjalne zabezpieczenie, prorosyjska, anty Zachód, socjalizm demokratyczny	Partia Rządząca – BKP, ze świeżo zmienioną nazwą. Byli komuniści, klanowe układy, powiązania z Rosją, KGB, serbskimi i greckimi komunistami, partyjna nomenklatura	1990 r. 47,15% 211 m.
1991 r. BSP Bułgarska Socialistyczna Partia	Żan Widenow, Aleksandur Liłow, Nora Ananiewa Aleksandyr Tomow	Bezbolesne, stopniowe przejście do demokracji, niska cena socjalna.	Była BKP, generacja tak zwanych „komsomolców” (A. Łukanow).	1991 r. 33,14% 106 m.
Po wyborach Al. Tomow tworzy nową grupę parlamentarną GOR – Grażdansko Obiedinenie za Republikata				
1994 BSP w koalicji z: BZNS „Aleksandur Stambolijski” i Klub Polityczny „Ekogłosność”	Żan Widenow, Nikołaj Dobrew, BZNS: Swetosław Sziwarow Ekogl.: Aleksandyr Karakaczanow	anty Zachód, za bezbolesne, stopniowe, socjalne przejście do gospodarki wolnorynkowej BZNS: partia centrum, gosp. Wolnorynkowa Egosl.: ochrona środowiska i praw człowieka	Młodzi komuniści, komsomolcy, dawany BZNS „A.S.” – odłączyła się w 11.1993 r. od BZNS KP „Ekogłosność” – reformiści wyrzuceni z SDS, potem w SDS - Liberałowie	1994 43,5% 125 m.
1997 Lewica Demokratyczna:				1997 22% 58
BSP	Georgi Pyrwanow	anty Zachód, prorosyjska, kontroluje	<u>Bułgarska Partia Socjalistyczna</u>	

BZNS-“AS”	Swetosław Sziwarow	sektor energetyczny	komuniści, dawny komsomoł, powiązania z Rosją, komunistami serb. I greckimi	
Ekogłasn	Petyr Słabakow	partia centrum, gospodarka wolnorynkowa,	Balgarski Zemedelski Naroden Syjuz “Aleksander Stambolijski” odłączyła się w 11.1993 z BZNS <u>Klub Polityczny “Ekogłasnost”</u> powstał w 1990 r. jako polit. skrzydło Niezal. Stow. “E” - reformiści wyrzuceni latem 1991 z SDS	
2001 <u>Koalicja dla Bułgarii (BSP)</u> <u>+ jeszcze 9 organizacji politycznych</u>	Sergej Staniszew, Al. Liłow, Georgi Pyrwanow, Nikołaj Kamow, Janaki Stoilow, Brigo Asparuchow	Niezmienne obietnice partii, nie do zrealizowania w obecnej sytuacji, raczej odwołujące się do nostalgicznych wspomnień Bułg. o materialnej stabilizacji: podwyżka płac, bezpłatna edukacja i ubezpiecz. zdrow., zmniejszenie bezrobocia. NATO, Eurointegracja, kontakty z Rosją i byłymi ZSSR-republikami.	Dawni z BSP z niektórymi ze starych graczy. W koalicji z 9 małymi organizacjami politycznymi: socjaldemokraci, komuniści, lewicowi chłopci: Politiczesko Dwiżenie „Socjałdemokrati”, Obedinen Błok na Truda, Bułgarski Zemedelski Syjuz „A.S-1899”, Syjuz za Oteczestwoto, Alians za Social-Liberalen Progres, Dwiżenie „Napred Byłgaria”, Komunisticzeska Partia na Byłgaria, Politiczeski Klub „Trakia”, Graždansko Obedinenie „Roma”.	2001 17,15% 48 m.
<u>Koalicja dla Bułgarii (BSP)</u> <u>+ jeszcze 9 organizacji politycznych</u>	Sergej Staniszew, Rumen Owczarow	Już pro NATO i UE. Badania opinii publicznej postawiają ich na 1 miejscu, stąd i przygotowanie Staniszewa do funkcji premiera. Jednak będzie to z pewnością rząd koalicyjny, więc główna rola BSP w nim nie jest na 100% zagwarantowana. Stabilność w koalicji.		

<p>2005</p> <p><u>Koalicja dla Bułgarii:</u> BSP, Bułgarscy Socjaldemokraci, Ruch Polityczny „Socjaldemokraci”, Ruch na rzecz socjalnego humanizmu, Partia Roma, Komunistyczna Partia Bułgarii, Bułgarski Ludowy Związek Chłopski „Aleksander Stambolijski”, Zielona Partia w Bułgarii</p>	<p>Sergej Staniszew, Iwajło Kałfin, Georgi Pirinski, Emilija Masłarowa</p>	<p>Ewntualni partnerzy: NDSW i DPS</p> <p>Znaczny wzrost prac w 2006 r., coroczny wzrost przychodów, zapewniający rozwój podobny do tego w UE.</p> <p>Tworzenie 240 tysięcy miejsc pracy, zmniejszenie bezrobocia, zapewnienie niezbędnych kwalifikacji oraz szkoleń.</p> <p>Gwarantowana opieka zdrowotna, utrzymanie poziomu ubezpieczenia zdrowotnego.</p> <p>Darmowa pierwsza pomoc, bezpłatny dostęp do lekarza pierwszego kontaktu, do specjalistów i do wszystkich szpitali.</p> <p>Finansowa decentralizacja oświaty i wprowadzenie kontroli państwa nad jakością szkolenia i doskonaleniem zawodowym nauczycieli i wykładowców. Zapewnienie możliwości kontynuowania edukacji w kraju i zagranicy przez rządowe pożyczki dla studentów.</p> <p>Obowiązkowe kształcenie, finansowane przez rząd, bezpłatne podręczniki, bezpłatne przekąski, zapewnienie transportu dla uczniów do 16 lat.</p> <p>Podwyższenie stypendiów państwowych dla potrzebujących i dla studentów oraz uczniów z doskonałymi wynikami.</p> <p>Wprowadzenie opodatkowania rodziny, przedłużenie urlopu macierzyńskiego i zwiększenie pomocy finansowej dla wychowania dzieci. Przekształcenie opieki społecznej w inwestycje socjalne.</p>	<p>W poprzedniej kadencji</p> <p>Zgromadzenia Narodowego: Grupa parlamentarna, składająca się z 47 osób.</p>	<p>2005</p> <p>33.98 % 82 m.</p>
---	---	--	--	---------------------------------------

		<p>Żłobki i przedszkola finansowane przez rząd.</p> <p>Pomocy państwowe i stymulacja do urodzenia i wychowania dzieci. Płacenie przez rząd części pożyczek mieszkaniowych dla rodzin, które mają dwoje lub więcej dzieci w ciągu pierwszych pięciu lat małżeństwa.</p> <p>Elektronizacja usług publicznych.</p> <p>Wyliminowanie korupcji, obniżenie podatków bezpośrednich i pośrednich.</p> <p>Równouprawnienia przedsiębiorców bułgarskich i zagranicznych.</p> <p>Zmniejszenie liczby i wysokości opłat i zezwoleń na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej, zerowa stawka podatkowa dla inwestycji i re-inwestycji, uproszczone rozpoczęcie i zawieszenie działalności gospodarczej.</p> <p>Istotna i gwarantowana część PKB na państwowy fundusz emerytalny, stymulowanie rozwoju prywatnych funduszy emerytalnych i kapitalizacji ubezpieczeń. Zapewnienie możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę, po 55 lat dla kobiet i po 60 lat dla mężczyzn.</p>		
<p>2009</p> <p><u>Koalicja dla Bułgarii</u></p> <p>BSP, Ruch na rzecz socjalnego humanizmu Bułgarscy Socjaldemokraci, Partia Roma, Komunistyczna Partia Bułgarii,</p>	<p>Sergej Staniszew,</p> <p>Georgi Pirinski,</p> <p>Emilia Masłarowa,</p> <p>Rumen Petkow,</p> <p>Luben Kornezow,</p>	<p>Hasło: „Ludzie są na pierwszym miejscu”...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprawiedliwa socjalna Europa dla ludzi. • Silna gospodarka i stabilność 	<p>Rządziła w koalicję z DPS oraz NDSW w poprzedniej kadencji ZN.</p>	<p>2009</p> <p>17.70%</p> <p>40 m.</p> <p>2013</p> <p>26.61%</p>

<p>Bułgarski Ludowy Związek Chłopski „Aleksander Stambolijski”, Nowy Świt</p>	<p>Rumen Owczarow, Stefan Danailow, Janaki Stoilow</p>	<p>finansowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polityka przyspieszonego wzrostu dochodów: - minimalna emerytura osiągnie 200 lewów, a średnia – 400-450 lewów; blah-blah-blah... • Rozwój społeczeństwa, opartego na wiedzy. • Jakościowa i dostępna opieka zdrowotna. • Walka ze zmianami klimatu oraz ochrona przyrody. • Równość płci. • Unia Europejska – silna partner dla pokoju, bezpieczeństwa i rozwoju. 		<p>84 m.</p>
<p>SDS-OO Syjuz na Demokraticznite Sili Obedinena Opozycja (Unia Sił Demokratycznych)</p> <p>1991: SDS Syjuz na Demokraticznite Sili – Unia Sił Demokratycznych</p> <div> <div></div> <div>Nowa Partia Zielonych</div> </div>	<p>Żelu Żelew, Petyr Beron, Georgi Spasow, Stojan Ganew, Stefan Sawow, Petyr Dertliew, Al. Karakaczanow</p> <p>Żelu Żelew, Filip Dimitrow, Stojan Ganew, Iwan Kostow, D. Łużew, Iwan Puszkarov</p> <div> <div>Christo Biserow</div> <div>–przew, Ruslan</div> </div>	<p>Antykomunistyczna, wykluczają koalicję z komunistami; szokowa terapia, prywatyzacja, lustracja</p> <p>Proeuropejska, proamerykańska, radykalne reformy ekonomiczne, konfiskata majątku BSP, restytucja, prywatyzacja, zwrot ziemi w realnych granicach.</p> <div> <div>W wyborach razem ze ZSD, monarchiści,</div> <div>chcą monarchii.</div> </div>	<p>Większość z nich pochodzi ze stowarzyszeń i ruchów demokratycznych, byli dysydenci, penetrowani przez bezpiekę ekologowie, inteligenci</p> <p>Radykalna, skrajna część SDS – 39, którzy opuścili WZN, spenetrowane, jak później zrozumiano, przez agentów bezpieki.</p>	<p>1990 r. 36,2% 144 m.</p> <p>1991: 34,36% 110 m.</p>

	BSDP-Iwan Kurtew	Serbezow Iwan Kurtew			
Tak zwani „otluspeni” od SDS – krytycy F. Dimitrowa tworzą nową grupę parl. – NSD – Nowy Sojusz za Demokracją					
1994	SDS	Iwan Kostow, Nadeżda Michajłowa	niezwłoczne reformy, lustracja, pro-europejska, pro- amerykańska, wolny rynek	Ludzie z SDS – Ruch. Skrajne skrzydło reformatorów	1994 24,23% 69 m
1997	ODS			<u>Obedineni Demokratyczni Sili</u> koalicja wyborcza, 06.1996	1997 52,26% 137
	SDS	Iwan Kostow Christo Biserow Filip Dymitrow	antykomunistyczna, za lustracją	<u>Syuz na Demokraticznite Sili</u> 12.1989,	
	BSDP	Petyr Dertliew		<u>Bułgarska Partia Socjaldemokrat.</u> Jeden z założycieli SDS, odłączyła się po rozpadzie w 1991 r. koalicja <u>Naroden Syjuz i Partii Demokr.</u> -1994	14
	BZNS +DP cz. DPS	Anastazja Mozer Stefan Sawow Güner Tahir	prawa dla Turków	młodzi	
2001	Koalicja „ODS (Обединени демократични сили): SDS; Naroden Sajuz: БЗНС- Naroden Sajuz i Partia Demokratyczna; BSDP (Bulgarska Partia	Iwan Kostow, Ekaterina Michajłowa, N. Michajłowa	Deklaracja o kontynuacji reform, dostosowanie konstytucji do wymagań UE. Dalej uważają, że są jedynymi, którzy są w stanie kontynuować reformę;	Już partia. SDS po nowych czystkach podczas ich rządzenia. Ludzie koło Kostowa. Nowi też.	2001 18,18% 51 m.

<p>Socjaldemokratyczna); Nacjonalno DPS (Ruch Narodowy na Rzecz Praw i Swobód)"</p> <p><u>SDS</u></p> <p><u>SSD</u></p> <p><u>DSB - Demokrati za Silna Bulgaria</u></p> <p><u>SRB</u></p> <p><u>Naroden Syjuz</u></p>	Nadežda Michailowa	Nie zadeklarowano zmian ze starego programu „dawnego SDS”.	Każda z nowych partii, wywodzących się z SDS, odwołuje się do jego historii. Skrót SDS pozostał u partii Nadeždy Michailowej i stąd największe pretensje do demokratycznego dziedzictwa.
	Stefan Sofijanski, Diliana Grozdanowa (posłanka z NDSW)	Christian-demokraci, ale nie tacy skrajni antykomuniści. Skłonni na koalicję z NDSW, a także być może z Narodnym Syjuzem i VMRO. W ogóle dążą do udziału w rządzie koalicyjnym. Dobre stosunki z Simeonem II.	Nie wszyscy byli wcześniej w SDS. Podkreślają, że są właśnie Swobodnymi Demokratami.
	Iwan Kostow, Ekaterina Michailowa	Skrajny antykomunizm. Negatywny stosunek do NDSW i Simeona II z powodu bliskich do BSP u władzy. Kostow długo unikał występów publicznych obrażony na media i społeczeństwo, które nie doceniły jego działalności i reform. Partia jest nowa, zaczyna się budowa organizacyjna.	Większość członków pochodzi z SDS. Jeszcze trwają rejestracje nowych zwolenników i przyłączenie byłych kadr SDS z całego kraju.
	Ewgenij Bakyrdziew	Antykomunizm, radykalna prawica jak świadczy nazwa partii, jednak brak na razie wyraźniej tożsamości politycznej i ważnych przejaw.	Byli członkowie SDS
	Anastasija Mozer,	Tradycyjne wartości demokratów i	Odwołują się do historii tradycyjnie

(<u>BZNS-Demokraczeska Partia</u>)	Aleksandr Pramatarski	stronnictwa ludowego.	silnych partii jeszcze przed I wojną światową. Po 1989 zawsze należeli do demokratycznej koalicji, ostatnio w ODS.	
<p>2005</p> <p><u>ODS:</u> SDS, Partia Demokratyczna, Ruch Gergiowden, Narodowe Stowarzyszenie „Bułgarski Ludowy Związek Chłopski” (dosłowny przekład brzmi: Bułgarski Narodowy Związek Rolniczy), BZNS, DROM</p>	Nadežda Michajłowa, Filip Dimitrow, Martin Dimitrow	<p>Koalicja ta ustala najwyższy roczny wzrost gospodarki w porównaniu z innymi partiami - 8-10%. Zmniejszenie prawie wszystkich podatków. Spadek VATu do 18%. Obniżenie podatku dochodowego do 10%. Budżet będzie płacił połowę ubezpieczeń, które pracodawcy płacą na okres 10 lat. W ten sposób zwolnią się środki w wysokości około 1 mld lewów na inwestycje i rozwój.</p> <p>5-6% PKB na inwestycje w zakresie edukacji.</p> <p>Skrócenie czasu na rejestrację firmy do 2 dni. Strukturalna reforma sądownictwa i oddzielenie prokuratury i śledczych.</p> <p>Tylko ODS nie obiecuje znacznego wzrostu płac i emerytur.</p>	<p>Uczestniczy w dwóch grupach parlamentarnych w 39. ZN - SDS i Związek Narodowy (Народен съюз)</p>	<p>2005</p> <p>8.44 % 20 m.</p>
<p>2005</p> <p><u>DSB</u></p>	Iwan Kostow, Ekaterina Michajłowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przywrócenie odwagi, determinacji i kompetencji w polityce; 2. Stworzenie warunków do podwojenia dochodów. 3. Zachęcanie wszystkich przedsiębiorczych i pracowitych Bułgarzy prze obniżenie podatków i ubezpieczeń oraz prze ogólne zmniejszenie redystrybucyjnej roli 	<p>27 osób w grupie parlamentarnej w 39. ZN.</p>	<p>2005</p> <p>7.07 % 17 m.</p>

		<p>państwa.</p> <p>4. Spędzać oszczędne i skutecznie każdy lew podatnika.</p> <p>5. Dokonać reformy opieki zdrowotnej i zrobić tak, żeby była dostępna i jakościowa.</p> <p>6. Ustanowić zwierzchnictwo prawa jakimkolwiek środkami, w tym zmianą konstytucji.</p> <p>7. Usunąć immunitet posłów i sędziów.</p> <p>8. Odnowić i wygrać wojnę z przestępczością zorganizowaną i z korupcją.</p> <p>9. Wzmocnić instytucje.</p> <p>10. Bronić interesy Bułgarii w UE i NATO.</p> <p>11. Przeciwstawić się rehabilitacji reżymu komunistycznego i obecności jego aparatu represyjnego w społeczeństwie.</p> <p>12. Zwalczyć izolację oraz partyjną kontrolę bułgarskich Turków.</p>		
<p>2009</p> <p>Niebieska koalicja (Związek Sił Demokratycznych, Demokraci na rzecz Silnej Bułgarii (DSB), Bułgarski Związek Ludowy, Bułgarska</p>	<p>Martin Dimitrow, Iwan Kostow, Ekaterina Mihajłowa, Asen Agow</p>	<p>1. Utworzenie mocnego rządu przez centroprawicową większość w parlamencie.</p> <p>2. Usunięcie od władzy i szukanie odpowiedzialności przedstawicieli BSP</p>	<p>Utworzona na początku 2009 r., składa się z następujących partii prawicowych: Związek Sił Demokratycznych, Demokraci na rzecz Silnej Bułgarii (DSB),</p>	<p>2009</p> <p>6.76% 15 m.</p>

Partia Socjaldemokratyczna, Partia Radykalno- Demokratyczna		<p>oraz DPS.</p> <p>3. Przywrócenie finansowania z UE („Jeszcze w tym roku będziemy mieć konkretne wyniki”¹)</p> <p>4. Obrona interesów narodowych w negocjowaniu funduszy europejskich z następnej ramy budżetowej 2011-2020 r.</p> <p>5. Budowa nowoczesnej infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa energetycznego (o energetyce: „Bułgaria stała się koniem trojańskim Rosji w UE i to się toleruje przez teraźniejszą władzę”²). Wyłącznym priorytetem dla Bułgarii będzie gwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego i budowanie europejskich autostrad transportowych</p> <p>6. Nowoczesna edukacja i ochrona zdrowia na europejskim poziomie.</p> <p>7. Efektywne i konkurencyjne rolnictwo zgodnie ze specyfiką krajową i różnicowaniami regionalnymi.</p>	<p>Bułgarska partia Socjaldemokratyczna, Rolnicy zjednoczeni, Bułgarska Partia Radykalno-demokratyczna. Ma dwóch współprzewodniczących – Martin Dimitrow i Iwan Kostow. Ruch Gergiowden zrezygnował z uczestnictwa w wyborach, ale ogłosił, że ją popiera.</p>	
DPS Dwizenie za Prawa i Swobodi (Ruch Praw i Wolności)	Ahmed Dogan	<p>Chcieli się dołączyć do SDS, skupia głównie wyznawców islamu</p> <p>1991 r.: Prawa dla Turków</p>	<p>Jeszcze niewiadomo było o jego powiązaniu z bezpieczeństwem, ale na pewno kontrolowany przez nią</p> <p>Nowa Partia, utworzona na podstawie kontaktów A.D. z TNODB</p> <p>DPS od 1990 r.</p>	<p>1990 r. 8,03% 23 m.</p> <p>1991 r. 7,55% 24 m.</p>

1 Słowa Martina Dimitrowa z 16 maja 2009 r.: <http://www.youtube.com/watch?v=NsNT2Amndng>

2 tamże

		1994: prawa dla Turków, nauka tureckiego w szkołach w mieszanych rejonach, reformy w rolnictwie w rejonach, gdzie hodowano tytoń, a tym się zajmuje ludność turecka		1994 5,44% 15 m.
1997 ONS:	Ahmed Dogan	liberalna centro-prawica	<u>Obedinenie za Nacionalno Spasenie</u> (Unia Odrodz. Nar.) , koalicja, 03.1997	1997 7.6% 19
DPS	Ahmed Dogan Ajrusz Hadži Kasim Dal Kemal Ejup	obowiązkowa nauka tureckiego, szkoły śr. Inwestycje, równe prawa w administr.	<u>Dwizenie za Prawa i Swobodi</u> Bułgarzy pochodzenia tureckiego, powstała w 1990 r.	
ZP	Aleksandr Karakaczanow		<u>Zelena Partija</u> 12.1989 - w 1991 usunięta z SDS razem z grupą Słabakowa	2
SNI	Dimitar Łudżew Iwan Anew		<u>Syjuz "Now Izbor"</u> koalicja, 1994	
FCB	Christo Kurtew	odbudowa monarchii	<u>Federacja Cesarstwa Bułgarskiego</u> koalicja, org. Monarchist. Na czas wyborów w 09.97 połączyła się z DPS	
2001 <u>DPS i Liberalen Syjuz</u> <u>Euroroma</u>	Ahmed Dogan, Osman Oktaj, Kemal Ejup, Emel Etem	Bułgarski etniczny model. Prawa dla Turków, wiadomości po turecku.	Ponad połowa jest byłymi posłami i agentami bezpieki.	2001 7,45% 21 m.
<u>DPS</u>	Ahmed Dogan, Emel Etem	Bułgarski etniczny model. Prawa dla Turków, wiadomości po turecku. Są u władzy i będą się starali u niej pozostać.	Ponad połowa jest byłymi posłami i agentami bezpieki.	
2005 DPS	Ahmed Dogan, Ljutwi Mestan (też agentem	<i>Nic nie można znaleźć w Internecie, poza tym:</i> Kandydaci na posłów DPS nie robią	20 osób w grupie parlamentarnej w 39. ZN	2005 14.07 % 34 m.

2009 DPS	Bezpieki)	wysiłku agitować wyborców konkretnymi obietnicami, ani przedstawić program partyjny w języku zrozumiałym. Ljutwi Mestan przeczytał na wysokim stylu podstawowe postulaty. Europejska przyszłość była główniejsza w nich. Nie było szczegółów. Ahmed Dogan zaś, w swoim przemówieniu, zadeklarował, że kiedy DPS zacznie sformować rząd, który będzie koalicyjny oraz z uczestnictwem DPS, cała lista składająca się z 10 członków nie wystarczy na nominacje.		
	Ahmed Dogan, Ljutwi Mestan, Junal Lutfi, Deljan Peewski, Emel Etem	Priorytety w sferze edukacji: - Kształcenie przez całe życie i mobilność staną się realne; - Poprawa jakości i efektywności szkolenia. Priorytety w sferze rolnictwa. Priorytety w sferze bezpieczeństwa narodowego.	Rządzi w koalicję ze socjalistami i z NDSW w 40. Zgromadzeniu Narodowym.	2009 14.45% 37 m. 2013 11.31% 36 m.
Otczestwena Partia na Truda		Popierają BSP		1990 r. 0,06% 1 m.
Niezależni		Wybrani z poparciem SDS		1990 r. 0,06% 2 m.
1994 “Naroden Sujuz”	Stefan Sawow, Anastasija Mozer	Wartości chrześcijańskiej demokracji	Po rozpadzie BZNS i po wystąpienie DP ze SDS	1994 6,51%

DP – Democraticzeska Paria i BZNS				18 m.
1994 BBB Bułgarski Biznes Blok	<p>Žorž Ganczew – człowiek-partia</p> <p>George Ganczew Christo Iwanow</p>	<p>Populistyczna partia, partia prywatnej inicjatywy.</p> <p>partia prywatnej inicjatywy, liberalizm gospod.</p>	<p>Utworzona 1990 r. przez bułg. Emigranta, agenta bezpieki, osoby komicznej – Ž.G. – nazywaliśmy go również Buratino i Baj Ganjo. <u>Bułgarski Blok Biznesu</u> -1990 , rozłam w 1997, niewielkie ugrupow. stworzone przez kom. w celu rozbicia głosów niekomunist.</p>	<p>1994 4,73% 13 m.</p> <p>1997: 4,9% 10</p>
1997 Bułgarska Eurolewica	Aleksandar Tomow	bardziej prozachodni komuniści, “nowocześni socjaldemokraci”	02.1997,cz. BSDP, BSP, DAR 1998-przekształcona w <u>Partię Socjal-Dem</u>	1997 5,5% 16
2001 <u>NDSW</u> <u>Nacjonalno Dwizenie Simeon Wtori</u>	Simeon II Saks-Koburggotski, Lubka Kaczakowa, Nikołaj Wasilew, Solomon Pasi, Milen Welczew	Szybki wzrost ekonomiczny, szybsze realizowanie celu członkostwa w NATO i UE, walka z korupcją na wszystkich szczeblach, stabilne prawodawstwo dostosowane do europejskich standardów, zwiększona odpowiedzialność dla każdego.	Nowa partia, utworzona przez cara Simeona II w dniu 6 kwietnia 2001 r. To nie jest koalicja pewnych partii albo liderów politycznych. Połowa z jej deputowanych jest w wieku 20-30, 30-40 lat. To są szanowani profesjonaliści we wszystkich dziedzinach życia – ekonomia, prawo, dziennikarzy, artyści. Ważna część z nich – znana społeczeństwu jako gwiazdy albo z „Bułgarskiej Wielkiej Nocy” – forum, na którym co rok się zbierają Bułgarzy, którzy zrobili karierę za granicą.	2001 42,74% 120 m.
<u>NDSW</u> <u>Nacjonalno Dwizenie Simeon Wtori</u>	Simeon II Saks-Koburggotski, Płamen Panajotow, Ognian	Po niedotrzymanych obietnicach Simeona II jest ogromny spadek w jego popularności. Niektórzy posłowie wystąpili z NDSW i sa niezrzeszeni. Pojawiła się grupa		

<p>2005 <u>NDSW</u></p>	<p>Gerdżikow, Lidia Szulewa</p> <p>Solomon Pasi, Lidija Szulewa, Antonia Pyrwanowa, Georgi Petkanow Milen Welczew Nikołaj Wasilew</p>	<p>parlamentarna „Nowoto Wreme” Emiła Koszłukowa.</p> <p>NDSW w przyszłości gotowi są na koalicje z DPS, BSP i SDS, a także zresztą ze wszystkimi.</p> <p>Silna gospodarka - wysokie dochody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie klasy średniej; • Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw; • Obniżenie podatków i ubezpieczeń; • Stopniowo podwyższenie emerytur; • Bezrobocie poniżej 10%; • Pieniądze na urlop macierzyński – odpowiednie płacom. <p>Zrównoważony rozwój regionalny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Środowisko – klucz do przyszłości; • Modernizacja infrastruktury transportowej; • Dostępne technologie informatyczne; • Nowa elektrownia atomowa w Belene; • Wchłanianie 1.5 miliard euro dla rolnictwa; • Promowanie turystyki w społecznościach lokalnych; • Kultura – obszar jedności narodowej; <p>Równy dostęp do jakościowej opieki zdrowotnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akcent na profilaktyce i wczesnej diagnozy; 	<p>97 osób w grupie parlamentarnej w 39. ZN</p>	<p>2005 21.83 % 53 m.</p>
-----------------------------	---	---	---	-----------------------------------

		<ul style="list-style-type: none"> • Ułatwienie pomocy specjalnej; <p>Nowoczesne i skuteczne kształcenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja programów w szkoli średniej; • Wykształcenie wyższe czynnik wzrostu gospodarczego; <p>Porządek i bezpieczeństwo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania wymierzone przeciwko przestępczości zorganizowanej • Zmniejszenie przestępczości ulicznej; • Walka z korupcją; • Wzmocnienie międzynarodowego partnerstwa; <p>Szybkie i skuteczne sądownictwo – prawa gwarantowane.</p>		
<p>2005 <u>Narodowe Zjednoczenie "Ataka"</u> (<i>Национално обединение "Атака"</i>), nazywane także Koalicją "Ataka": Narodowy Ruch na rzecz Ocalenia Ojczyzny (Национално движение за спасение на Отечеството) z liderem Ilią Kirowem, Bułgarska Partia Narodowo-Patriotyczna (Българска национално-патриотична партия) na czele z Petyrem</p>	<p>Wolen Siderow, Petyr Beron, Paweł Czernew, Dimityr Stojanow</p>	<p>Założenia programowe opisano w tzw. "20 punktach partii Ataka" i "Schemacie programowym": Przeprowadzenie radykalnych zmian w konstytucji, jak np. zinstytucjonalizowanie bułgarskiej cerkwi prawosławnej oraz przyznanie prawosławiu statusu oficjalnej religii państwowej w Bułgarii. Zdecydowane zaostrezenie kar za profanację miejsc narodowego kultu religijnego oraz zmiany zapisu dotyczącego zdrady stanu. Przywrócenie kary śmierci za ciężkie przestępstwa kryminalne jak również</p>	<p>Nie uczestniczy w 39. ZN Koalicja Ataka to koalicja bułgarskich partii o charakterze nacjonalistycznym, która została sformowana przed wyborami parlamentarnymi w 2005 r.</p>	<p>2005 8.93 % 21 m.</p>

<p>Manołowem, Ataka, liderem której jest Wolen Siderow, "Nowy Świt" (Нова зора) z liderem Jordanem Weliczkowem, Związek Sił Patriotycznych "Obrona"</p>		<p>utworzenie rządowego programu do walki z przestępczością wśród mniejszości romskiej. Przeciwko udziałowi Bułgarii w pakcie NATO; rewizja warunków przystąpienia kraju do Unii Europejskiej, w tym punktu mówiącego o zamknięciu przestarzałej elektrowni jądrowej "Kozłoduj". Z powodu tych postulatów komentatorzy bułgarskiej sceny politycznej określają Atakę mianem partii antyeuropejskiej. Państwo bułgarskie wspiera biznes bułgarski, niezależnie czy prywatny lub publiczny, i niezależnie czy jest prowadzony w kraju lub zagranicą. Każdy bułgarski inwestor, przedsiębiorca lub producent przed zagranicznym, dopóki poziom życia w Bułgarii się dostosowuje do tego w Europie Środkowej. Bułgarska produkcja, handel oraz banki, powinny być w rękach Bułgarów. Bułgarskie grunty rolne nie mogą być sprzedawane cudzoziemcom pod żadnymi warunkami. Transakcje prywatyzacyjne podlegają rewizji. Natychmiastowe wycofanie wojsk z Iraku. Żądanie likwidacji audycji informacyjnej emitowanej w Bułgarskiej Telewizji Narodowej w języku tureckim. Zdaniem</p>		
---	--	---	--	--

<p>2009 <u>Partia Ataka</u></p>	<p>Wolen Siderow, Dimityr Stojanow</p>	<p>polityków partii nadawanie audycji w innym niż oficjalny języku jest naruszeniem zasad konstytucji. W kwestii tureckiej partia wypowiada się także przeciwko akcesji Turcji do Unii Europejskiej. Podatki i dochody w Bułgarii powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości ludności bułgarskiej, nie do wymagań MWF lub Banku Światowego.</p> <p>Bez zmian z poprzednich wyborów. Pozostaje wierna nacjonalizmowi. Rewidowanie oraz anulowanie transakcji prywatyzacyjnych, szkodzących Bułgarii Prowadzenie aktywnej polityki zagranicznej w celu zbieranie długów innych państw wobec Bułgarii, liczących ponad 15 milionów dolarów z państw Libii, Iraku, Nikaragui, Turcji. Utworzenie specjalnej ponadrządowej agencji ds. eurofunduszy z dokładnymi kryteriami określającymi jakie dotacje powinien otrzymać każdy producent. Kryzys demograficzny: Państwo musi stymulować przyrost naturalny – urodzenie i wychowanie obywateli bułgarskich, którzy będą szanować i przestrzegać bułgarskie interesy narodowe i ideały, bułgarską konstytucję oraz przepisy prawa, bułgarskie tradycje. Utworzenie państwowego i publicznego</p>	<p>Utworzona 17 kwietnia 2005 roku w Sofii. Uczestniczy w 40. ZN w grupie parlamentarnej Koalicji Ataka, która się rozwiązała i posłowie pozostali jako niezależni.</p>	<p>2009 9.36% 21 m.</p> <p>2013 7.30% 23 m.</p>
-------------------------------------	--	---	---	---

		funduszu na wsparcie rodzin wielodzietnych. radikalna reforma systemu emerytalnego – gwałtowny wzrost poziomu najniższych i średnich emerytur.		
2005 <u>Koalicja „Bułgarski Związek Narodowy” (BNS):</u> Związek Wolnych Demokratów, BZNS - Związek Narodowy, WMRO – Bułgarski Ruch Narodowy	Stefan Sofijanski, Anastasija Mozer, Krasimir Karakaczanow	<i>Też bardzo trudno znaleźć cokolwiek:</i> Główne przesłanie koalicji BNS w kampanii wyborczej: “Bułgar zasługuje więcej”. Osobowe przesłania podczas kampanii: Karakaczanow: “Bądź Bułgarem”, Mozer: “ Bądź uczciwym”, Sofijanski: “ Bądź zwycięzcą”	Związek Wolnych Demokratów został utworzony 1 grudnia 2009 r., więc, nie uczestniczył w poprzednich wyborach.	2005 5.70 % 13 m.
2009 <u>GERB</u> - Obywatele na rzecz Europejskiego Rozwoju Bułgarii (<i>Граждани за европейско развитие на България</i>)	Bojko Borisow, Cwetan Cwetanow	<i>Program antykryzysowy, ogłoszony 10 maja 2009:</i> 1. Regularny dialog społeczny w sprawie kryzysu – regularne spotkania biznesu, rządu i związków zawodowych na których będą ogłaszane ostatnie trendy i wydarzenia w czasie kryzysu. 2. Natychmiastowa aktualizacja budżetu państwa z powodu spadku aktywności gospodarczej, spowolnienia PKB oraz zmniejszonych przychodów budżetu. 3. Odzyskanie zaufania UE i rozmrażanie zawieszonych funduszy w ramach otwartej współpracy z partnerami europejskimi i zrezygnowanie z dotychczasowej sprzecznej polityki rządu.	Założona najpierw jako stowarzyszenie obywatelskie, a 3 grudnia 2006 r. już jako partię przez ówczesnego burmistrza Sofii Bojko Borisowa, który oficjalnie nie wszedł w skład zarządu, ale jest jej nieformalnym liderem.	2009 39.72 % 117 m. 2013 30.54% 97 m.

		<p>4. Pobudzenie produkcji rolniczej; stworzenie funduszu gwarancyjnego w celu wsparcia rolników w programie rozwoju obszarów wiejskich finansowane wspólnie przez bułgarską stronę z mniejszościowym udziałem europejskiej lub międzynarodowej instytucji finansowej, co zapewni know-how, większą przejrzystość i kontrolę w dystrybucji gwarancji dla banków.</p> <p>5. Zmniejszenie podatków i systemów ubezpieczenia społecznego w celu zwiększenia dochodów do dyspozycji oraz stymulowanie aktywności gospodarczej obywateli i przedsiębiorców.</p> <p>6. Poprawa środowiska biznesowego:</p> <p>7. Promocja inwestycji.</p> <p>8. Ulgi w podatków firm, które inwestują w edukację i przekwalifikowanie, tworząc możliwość odliczenia kosztów działalności od dochodu podlegającego opodatkowaniu.</p> <p>9. Inwestowanie w infrastrukturę.</p> <p>10. Pełne wykorzystanie członkostwa w europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych.</p>		
<p>2009 <u>RZS</u> (РЗС - Ред, законност и справедливост - Porządek, Prawo i Sprawiedliwość) – grupa parlamentarna tej partii istnieje do 9 grudnia 2009 r.,</p>	<p>Jane Janew, Atanas Semow Mario Tagarinski</p>	<p>Ochrona i rozwój kultury bułgarskiej, żywienie i wzmocnienie moralnych oraz duchowych zalet narodu z tworzeniem nowoczesnej europejskiej wartości duchowych i społecznych. Ochrona godności</p>	<p>Utworzona 11 grudnia 2005 r. na bazie rozwiązanego Narodowego Stowarzyszenia – Bułgarski Ludowy Związek Chłopski. Partia powstała podczas czwartego nadzwyczajnego kongresu</p>	<p>2009 4.13% 10 m.</p>

<p>kiedy zostaje rozwiązana z powodu tego, że jeden z posłów, Mario Tagarinski, złożył podanie o opuszczenie grupy RZS. Według Regulaminu 41-ego Zgromadzenia Narodowego Bułgarii grupy parlamentarne nie mogą mieć mniej niż 10 osób w swoim składzie.</p>		<p>człowieka, ochrona społeczeństwa; Ochrona godności narodowej, interesów narodowych i geopolitycznego położenia Bułgarii Budowanie silnego społeczeństwa obywatelskiego jako partner państwa. Partia proponuje, aby prezydent kraju miał szersze od obecnych uprawnienia, np. konstytucyjne prawo rozpisania referendum, prawo do uchwalania ustaw socjalnych, prawo rozwiązywania rad samorządowych w przypadku, gdy ich działania szkodzą społeczności i in. Zdaniem RZS prezydent państwa powinien decydować o obsadzie stanowisk prokuratora generalnego oraz przewodniczących Najwyższego Sądu Administracyjnego i Najwyższego Sądu Kasacyjnego. Partia proponuje likwidację Wielkiego Zgromadzenia Narodowego oraz zmianę ordynacji wyborczej tak, żeby przynajmniej połowa posłów do parlamentu była wybierana bezpośrednio, a nie z list partyjnych. RZS chcą także usunięcia przepisu mówiącego o ograniczeniu prawa obywateli do sądowego zaskarżania niektórych ustaw administracyjnych, a także likwidacji ograniczenia wobec opozycji parlamentarnej do odwoływania się do Trybunału Konstytucyjnego. Program RZS kładzie nacisk na</p>	<p>Narodowego Stowarzyszenia – Bułgarski Ludowy Związek Chłopski (bułg. <i>Национално сдружение – Български земеделски народен съюз</i>). Dotychczasowy lider NS-BLZC Jane Janew ogłosił rozwiązanie stowarzyszenia i utworzenie nowej partii, która została nazwana "Porządek, Prawo i Sprawiedliwość". Pierwszym przewodniczącym został, wskazany przez Janew, były sędzia bułgarskiego Trybunału Konstytucyjnego, Georgi Markow. Janew objął funkcję sekretarza.</p>	
---	--	--	---	--

		rozwój sportu w Bułgarii. Partia sugeruje, aby kluby sportowe miały zagwarantowane w konstytucji prawo do bezpłatnego użytkowania państwowych obiektów sportowych.		
--	--	--	--	--

Okres 2001-2005

PARTIA	DZIAŁACZE	PROGRAM	PRZESZŁOŚĆ
<u>WMRO-BND</u> (Wytreszna Makedonska Rewolucionna Organizacija-Byłgarsko Nacjonalno Dwiżenie)	Krasimir Karakaczanow	Organizacja patriotyczna powstała ponownie w 1990, walczą o prawa Bułgarów nie tylko w Republice Macedonii, a także w innych krajach, skrajny antykomunizm i umiarkowany nacjonalizm. Wykluczają koalicje z BSP i DPS, możliwi partnerzy: „Gergiwden”, Naroden Syjuz, SSD i inne partie prawicowe.	Nawiązują do założonej przez macedońskich Bułgarów w Saloniku w 1893 roku organizacji rewolucyjnej WMORK, później WMORO, później WMRO. Większość członków to uchodźcy, albo następcy uchodźców z Macedonii Egejskiej i Wardarskiej, a także z Tracji Wschodniej i Zachodniej, uciekających przed prześladowaniami władz Jugosławii, Grecji i Turcji. Podczas reżimu komunistycznego większość starszych członków represjonowano i internowano za pozycje patriotyczne i pochodzenie.
<u>Ruch Gergiwden</u>	Liuben Diłow, Petyr Kurumbaszew	Niezależny ruch, zrzeszający niezwiązanych z innymi partiami ludzi. Obiecują zawsze rządy ekspertów i inicjatywy społeczne. Dobre stosunki z biznesem, planują nowoczesne ustawodawstwo. Do tej chwili na wyborach parlamentarnych w 2001 byli razem z WMRO-BND(o mało nie weszli do Parlamentu), a na regionalnych z Narodnym Syjuzem.	Wywodzą się z niepartyjnej organizacji „Nezawisimo Dwiżenie Ku-Ku”. Mają słabo rozwinięte struktury w kraju, ale za to cieszą się poparciem młodych ludzi.
<u>BBC (ББИ)</u> Byłgarija Bez Cenzura. (Bułgaria bez Cenzury)	Nikołaj Barekow	Nikołaj Barekow, założyciel partii, przedstawia ją jako jedyną alternatywę wobec „Starych Partii” kontrolujących Bułgarski parlament. Program obejmuje głównie populistyczne hasła: Zwiększenie średnich dochodów, Reforma	Partia założona w 2014 r. przez Nikołaja Barekova, byłego dziennikarza i właściciela popularnej stacji telewizyjnej. Jeden z przykładów populistycznych partii założonych przez gigantów medialnych- Zjawisko częste w krajach postkomunistycznych

		Parlamentu- zniesienie subsydiów dla partii politycznych oraz immunitetów poselskich. Walka z korupcją- osądzenie oraz osadzenie w więzieniu skorumpowanych polityków. Redukcja ubóstwa, „Kapitalizm z ludzką twarzą”.	Europy Śr-Wsch.
<u>ABW (AEB)</u> Alternatiwa za Byłgarsko Wyzrażdane (Alternatywa dla Rozwoju Bułgarii)	Georgi Pyrwanow	Partia centrolewicowa, odwołująca się do idei sprawiedliwości społecznej, postuluje powszechny dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji, przedstawia się jako jedyna alternatywa dla BSP, która zdaniem działaczy ABW jedynie składa obietnice rozwoju sfery socjalnej, ale żadnej z nich nie dotrzymała.	Założona w 2014 roku przez Georgiego Pyrwanowa, Byłego prezydenta Bułgarii (Dwie kadencje 2002-2012), byłego członka BSP, kilkukrotnego przewodniczącego partii.

SKŁAD PARLAMENTU po wyborach 2013.
41. ZGROMADZENIE NARODOWE

Grupa parlamentarna	Liczba posłów
GERB	97
Koalicja dla Bułgarii	84
DPS	36
Ataka	23
<u>razem</u>	<u>240</u>

Prezydenci Republiki Bułgarii od 1990

Kadencja	Imię i nazwisko (partia) [uwagi]
3 IV- 6 VII 1990	Petyr Mladenow (BPRk)
6- 17 VII 1990	Stanko Todorow [pełniący obowiązki]
17 VII- 1 VIII 1990	Nikołaj Todorow [pełniący obowiązki]
1 VIII 1990- 22 I 1997	Żelju Żelew (SDS) [w 1990 wybrany przez zgromadzenie narodowe, w 1992 w wyborach powszechnych]

22 I 1997- 22 I 2002	Petyr Stojanow (SDS)
2002-2007, 2007-2012	Georgi Pyrwanow (BSP)
2012-	Rosen Pławneliew (GERB)

BYŁGARSKA SOCIALISTICZESKA PARTIA

Andrej Łukanow – ur. 1938 r., zabity 02.10.1996 r. Urodzony w Moskwie w rdzennie komunistycznej rodzinie;

- 1963 r. ukończył Moskiewski Państwowy Instytutu Spraw Międzynarodowych (MGIMO); jego absolwenci są lejtnantami KGB
- 1963-1965 r. MSZ, w wydziale „Ekonomiczny, RWPG i Rynek ogólny”;
- 1966-1968 r. M Handlu Zagranicznego, kierownik działu „Organizacje Międzynarodowe”;
- 1969-1972 r. pierwszy sekretarz Bułgarii w Stałym Przedstawicielstwie Bułgarii w ONZ;
- pocz. lat 70-tych wiceminister handlu zagranicznego;
- 1976-1980 r. Rada Ministrów – prezes Komisji Współpracy Ekonomicznej;
- I poł. lat 80-ych stały przedstawiciel Bułgarii w RWPG;
- 1976 r. – w kierownictwie BKP;
- 1979 r. kandydat-członek politbiura;
- zastępca premiera w rządzie Grizy Filipowa oraz Georgiego Atanasowa;
- lata 80-te – na czele Walutowej Komisji CK BKP;
- zapewnia kontakt przeciwników Żiwkowa z Moskwą;
- członek Rady Państwowej (Dyrżawen Sywet) – organ w Bułgarii, który w owych czasach ostatecznie uchwalał kodeksy i dekrety;
- od 1976 r. – deputowany we wszystkich bułgarskich parlamentach;
- po 10.11.1989 r. – na czele na komisji ds. przestępstw i korupcji;
- pierwszy premier okresu przejściowego. Mimo jego chęci utworzenia szerokiego rządu koalicyjnego, obydwaj jego rządy są wąskopartyjne;
- rozumie jakie reformy są potrzebne, ale nie decyduje się na ich realizowanie;
- zmuszony do poddania się do dymisji przez związki zawodowe niezadowolone z pasywności BSP,
- do 19-21 sierpnia 1991 r. jest wiceprezesem BSP. Poddaje się do dymisji na znak protestu wobec niezdecydowanej pozycji prezesa Al. Liłowa wobec puczu rosyjskiego;
- wspomaga ukształtowanie się ugrupowań ekonomicznych w Bułgarii, bliski „Multigrupy”, jest jej przedstawicielem w „Topenergy” – pośrednikiem między Rosją i Bułgarią w handlu z gazem przyrodniczym;
- 7 lipca 1992 r. na żądanie głównego prokuratora został pozbawiony immunitetu poselskiego również został aresztowany i oskarżony za udzielenie kredytów i pomoc bezzwrotną dla niektórych z rozwijających się krajów i ruchów narodowowyzwoleńczych,

ale nie został osądzony. W marcu 1997 r. Europejski Sąd na rzecz praw człowieka uchwala grzywnę dla Bułgarii za niezgodnie z prawem postępowania Prokuratury;

- 2 października 1996 r. podczas prezydenckiej kampanii wyborczej został zabity przed swoim domem przez wynajętego zabójcę. Śledztwo jest żmudne i trudno dochodzi do pewnych faktów. Są dziennikarze, którzy zostali zatrzymani z powodu przekazania niektórych faktów w sprawie zabójstwa Łukanowa. Jedno jest pewne, że wybitny polityk i ekonomista na pewno był namieszany w bardzo niebezpiecznej sferze rozmaitych interesów prywatnych, ekonomicznych, politycznych i państwowych, nawet mafijnych.

Aleksandur Lilow – ur. 1933 r. Działacz ruchu komunistycznego i socjalistycznego.

- 1962 r. – kończy filologię bułgarską na Uniwersytecie Sofijskim;
- 1969 r. – aspirantura w Akademii Nauk Społecznych w Moskwie;
- 1975 r. – zaczyna w Instytucie Wiedzy o Sztuce w BAN jako starszy współpracownik naukowy;
- 1963 r. – w CK DKMS (Demokraczen Komunisticeski Mladeżki Syjuz);
- 1971 r. – w kierownictwie BKP;
- 1974-1983 r. członek politbiura;
- po śmierci Ludmiły Żiwkowej, czyjej był zwolennikiem, został usunięty z partii;
- Dyrektor Instytutu Współczesnych Teorii Socjalnych, które ma zadanie szukać nowych idei i możliwości dla bułgarskiego rozwoju;
- 1989 r. włączony do nowego skrzydła reformatorskiego BKP;
- z jego inicjatywy 29 grudnia 1989 r. kierownictwo BKP podejmuje decyzję o odcięciu się od t. zw. „procesu odrodzeniowego” (proces przymuszania siłą bułgarskich Turków, od wieków żyjących w pokoju z Bułgarami, do zmiany tureckich nazwisk na bułgarskie);
- 1990 r. prezes BSP;
- podczas przewrotu konserwatywnego 19-21 sierpnia 1991 r. w Rosji zajął wyczekujące stanowisko, co spowodowało odejścia ze stanowiska wiceprezesa Andreja Łukanowa, a również i atak przeciwko niemu ze strony reformistów w BSP;
- popiera Żana Widenowa, który się staje prezesem partii po nim;
- członek Rady Państwowej (Durżawen Suwet) od 1976 r.
- deputowany w 4-9. ZN, 7 WZN, 36-38 ZN (1962-1999).

Żan Widenow – ur. 22 marca 1959 r.

- 1985 r. – ukończył handel zagraniczny w Moskiewskim Państwowym Instytucie Stosunków Międzynarodowych (MGIMO).
- Pracuje w korporacji „Biotechnika” w Płowdiwie.
- 1985-1986 r. – w DKMS (organizacja młodzieżowa BKP).
- Od 1983 r. – członek BKP.

- Po 1989 r. – po przemianach w Bułgarii włącza się do reorganizacji BKP najpierw na poziomie lokalnym, potem, po wyborach w czerwcu 1990 i na centralnym.
- 1990 r. – deputowany w Wielkiego Zgromadzenia Narodowego.
- 1991 r. – po porażce wyborczej BSP został wybrany na lidera partii. Postawiony jest przed ciężkimi zadaniami z powodu nacjonalizacji majątku BKP, której sukcesorem jest BSP, rozpadu struktur partyjnych. Podczas kierownictwa Widenowa BSP potrafiła przeżyć kryzys i przywrócić zaufanie znacznej części Bułgarów.
- 1994 r. – BSP wygrywa wybory parlamentarne i Widenow zostaje premierem mając tylko 35 lat.
- Podczas kadencji Żana Widenowa Bułgaria przeżywa bardzo ciężkie chwile – krach systemu bankowego, zwrócenia ponad 2 mld dolarów z długu zewnętrznego, kryzys zbożowy, a BSP – porażkę na wyborach prezydenckich, walki wewnątrzpartyjne, które zmuszają Widenowa do złożenia dymisji jako premiera i lidera BSP na jej nadzwyczajnym 42. kongresie w końcu 1996 r.
- Pozostaje członkiem kierownictwa BSP i jest odpowiedzialny za Płowdiwską Organizację Regionalną.
- 1990-1997 r. – deputowany w 7 WZN, 36-37 ZN.
- Według „Demokracji” z 10.09.1991 r. – agent II wydziału bezpieczeństwa.

Sergej Staniszew – ur. 5 maja 1966 r. w Chersonie na Ukrainie.

Prezes RW BSP oraz Grupy Parlamentarnej Koalicji dla Bułgarii.

- 1989 r. – ukończył celującą Wydział Historii Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego.
- 1994 r. – obronił pracę doktorską.
- 1998 r. – specjalizacja z nauk politycznych w Moskiewskiej Szkole Badań Politycznych.
- 1999-2000 r. – specjalizacja ze stosunków międzynarodowych w Londyńskiej Szkole Ekonomii i Nauk Politycznych.
- 1994-1995 r. – pracuje jako dziennikarz.
- 1995-1996 r. – główny ekspert w dziale „Polityki Zagranicznej i Działalności Międzynarodowej” Rady Wyższej BSP.
- 1996-2001 r. – kierownik działu „Polityki Zagranicznej i Działalności Międzynarodowej” Rady Wyższej BSP.
- Maj 2000 r. – wybrany na członka RW BSP przez 44 Kongres; wybrany na członka Biura Wykonawczego RW BSP i na sekretarza RW BSP d/s działalności międzynarodowej.
- Czerwiec 2001 r. – został wybrany na posła z 19-ego Ruskiego Rejonu Wyborczego.
- Grudzień 2001 – został wybrany na prezesa RW BSP, a również GP Koalicji dla Bułgarii.
- Autor ponad 50 publikacji o tematyce zagranicznej w wydawnictwach bułgarskich i obcych.

Georgi Pyrwanow – ur. 28. czerwca 1957 r. we wsi Sirisztnik, w okręgu Pernik.

Prezydent Bułgarii od 2001 r.

- 1975 r. – ukończył Liceum Matematyczne w Perniku
- 1981 r. – ukończył Wydział Historii na Uniwersytecie Sofijskim im. Św. Kl. Ochrydzkiego.

- 1981 r. – w Instytucie Historii BKP jako współpracownik naukowy.
- 1988 r. – obronił doktorat na temat „Dimityr Błagojew i bułgarski problem narodowy 1879-1917 r.”
- od 1989 r. – starszy współpracownik naukowy. Autor monografii „Bułgarska socjaldemokracja i kwestia macedońska z końca XIX wieku do 1918 r.” (1997 r.), również wielu publikacji, oraz książki „Predi i sled Deseti” (2001 r.).
- od 1981 r. – członek BSP.
- 14-16. 12 1991 r. - na 40 Kongresie BSP został wybrany członkiem RW BSP.
- Od lutego 1992 r. – do grudnia 1996 r. – jest dyrektorem Centrum Badań Historycznych i Politycznych RW BSP. Publikuje artykuły o miejscu socjaldemokratyzmu w kształcie ideowym BSP i staje się założycielem ruchu „Inicjatywy Socjaldemokratycznej w BSP”, który postawił sobie cel, żeby szukał i zaproponował model partii, który syntezuje idee i wartości, odzwierciedlające rozwój historyczny BSP, są odpowiednie dla zadań i możliwości sytuacji politycznej kraju, a również odzwierciedlają doświadczenie europejskich partii socjaldemokratycznych i socjalistycznych. Broni idei, że bułgarskiemu społeczeństwu jest potrzebne rządy socjalliberalne.
- 3-6 czerwca 1994 r. – na 41 Kongresie został wybrany ponownie na członka RW BSP oraz został wybrany na zastępcę prezesa RW BSP.
- 21-23 grudnia 1996 r. – na 42 nadzwyczajnym Kongresie BSP został wybrany na prezesa RW BSP.
- W lutym 1997 r. – jako prezes partii razem z Nikołajem Dobrewem (kandydata na premiera z drugiego mandatu BSP w 37 ZN) rezygnuje z konstytucyjnego prawa pierwszej siły w parlamencie utworzenia drugiego rządu pod mocnym naciskiem społecznym – zdarzenia w Bułgarii z początku 1997 r. – bułgarska aksamitna rewolucja.
- Poseł w 37 (1994-1997 r.), 38 (1997-2001 r.) i 39 ZN.
- Prezes GP Lewicy Demokratycznej (1997-2001 r.), oraz GP Koalicji dla Bułgarii w 39 Zgromadzeniu Narodowym.
- 1-4 maja 1998 r. – na 43 kongresie BSP został wybrany ponownie na prezesa RW BSP. Została przyjęta rezolucja o polityce BSP o zjednoczeniu lewicowych i centrolewicowych sił oraz o utworzenie nowej lewicy w Bułgarii.
- 6-7 maja 2000 r. – na 44 Kongresie został ponownie wybrany na prezesa RW BSP. Polityka Pyrwanowa otwarcia BSP doprowadziła do wyjście partii z izolacji w kraju i za granicą.
- 7 stycznia 2001 r. – zostało podpisane polityczne memorandum Nowej Lewicy, którą tworzy Sojusz Polityczny „Nowa Lewica” przez BSP, BSDP, OBT (Obedinen Błok na Truda – utworzony przez byłego syndyka prof. Krystio Petkova) i Politichesko Dwizenie „Socjaldemokrati”.
- 28 stycznia 2001 r. – została podpisana Umowa o założeniu Koalicji dla Bułgarii z uczestnictwem 15 partii i zjednoczeń obywatelskich.
- W wyborach prezydenckich 2001 r. został wybrany na prezydenta Bułgarii.
- Żonaty, dwoje synów. Żona pracuje jako współpracownik naukowy na Instytucie Bałkanistyki BAN-u.

Do parlamentu dostały się z listy Koalicji dla Bułgarii osoby w większości byli posłowie jak: prof. Andrej Pantew, prof. Ognjan Saparew (były rektor Uniwersytetu w Płowdiw), Ewgenia Żiwkova – wnuczka Todora Żiwkova, jedna z najbardziej znanych bułgarskich dyzajnerów, właścicielka modnego domu „Żeni styl”; prof. Błagowest Sendow, Aleksander Liłow, Brigadir Asparuchow; prof. Krystio Petkow – lider związkowy, Georgi Pirinski, Stefan Danailow – aktor, może największa legenda współczesnego filmu i teatru bułgarskiego, Nikołaj Kamow, Irina Bokowa, Ginjo Ganew.

SYJUZ NA DEMOKRATICZNITE SILI

d-r Żelu Żelew – ur. 1935 r. Pierwszy demokratycznie wybrany prezydent Bułgarii;

- 1958 r kończy filozofię na Uniwersytecie Sofijskim;
- 1961-1965 członek BKP;
- 1961 r. – aspirant w katedrze filozofii Uniwersytetu Sofijskiego. Udowadnia nieprawdziwość definicji Lenina o materii i z tego powodu został wydalony z partii. Zwolniony z aspirantury i zmuszony przenieść się do swojej rodzinnej wsi Weselinowo, a później do wsi swojej żony – Grozden w okręgu Burgaskim;
- 1972 r. – wraca do Sofii z gotowym rękopisem książki „Faszyzm (Państwo totalitarne)” – książka mówi o faszyzmie, ale w sposób narzucający analogię z socjalizmem;
- 1974 r. - broni pracę doktorską;
- 1975 r. – naukowy współpracownik w Instytucie Kultury Komitetu Kultury, gdzie prowadzi sekcję „Kultura i osobowość”;
- 1982 r. – „Faszyzm” wychodzi w druku i od razu wzbudza zainteresowanie. Książka została skonfiskowana w księgarniach, a jej redaktorzy i recenzenci zostali ukarani;
- 1987 r. – broni pracę doktorską na temat „Relacyjna teoria osobowości”, a to staje się wydarzeniem politycznym;
- Staje na czele rodzącego się ruchu dysydenckiego, jeden z przywódców Klubu na rzecz Pierestrojki i Główności;
- 7. 12.1989 r. – utworzenie Unii Sił Demokratycznych, zostaje się prezesem Rady Koordynacyjnej;
- Kieruje delegacją SDS przy Narodowym Okrągłym Stole, który legitymuje opozycję i propaguje przed społeczeństwem jej idee i jej liderów;
- 1.08.1990 r. został wybrany przez Wielkie Zgromadzenie Narodowe prezydentem;
- wiosną 1991 r. popiera posłów, którzy się zgadzają aby nowa konstytucja Bułgarii została przyjęta razem z większością BSP. Konstytucja przyjęta 12.07. 1992 r.;
- 12-19.01.1992 r. został wybrany na prezydenta w bezpośrednich wyborach i zgodnie z prawem przysięgł na nową Konstytucję. Jest niewątpliwym liderem ale tylko opozycji. Jeszcze wtedy jego osoba wywoływała szacunek w społeczeństwie, ale w niektórych środowiskach, szczególnie na prowincji, wśród niewykształconych, była bardzo kontrowersyjna. Jest prawdą, że na tym etapie SDS nie miała niewątpliwych liderów w społeczeństwie. „Jego” liderzy pojawili się dopiero w środku lat 90-tych;

- wchodzi w konflikt z premierem Filipem Dimitrowem (SDS). Ostra krytyka Ż. Ż. skierowana do Filipa Dymitrowa na konferencjach prasowych powoduje kryzys i w końcu poddanie się do dymisji premiera, początek konfliktu między skrajnymi w SDS – tak zwani „ciemnoniebiescy” i prezydentem. Jest twórcą następnego gabinetu, Lubena Berowa.
- w następnych wyborach prezydenckich 1996 r. Żelew zostaje wyeliminowany w wyniku prawyborów prezydenckich;
- poświęca się tworzeniu centrum liberalnego w Bułgarii, i ale bez większych sukcesów. Członek indywidualny Liberalnej Międzynarodówki;
- Prezes fundacji „Dr Żelu Żelew”, której działalność jest poświęcona propagandzie idei liberalnych w Bułgarii, wydaniu dokumentów o dysydentach i okresie przejściowym w Bułgarii;
- 10.07.1998 r. w Sofii zostaje założony Sojusz Liberalno-Demokratyczny z honorowym prezesem Żelu Żelew.
- Żonaty. Dwie córki. Jedna z nich zginęła tragicznie śmiercią samobójczą.

Petyr Beron – ur. 1940 r. w Sofii. Biolog-zoolog.

- ukończył Wydział Biologii, Geologii i Geografii Uniwersytetu Sofijskiego. Żonaty, jedno dziecko.
- 1963-1969 r. – biolog w Instytucie biologii przy BAN-ie.
- 1969-1989 r. – agentem bezpieczeństwa – „Bonczo”.
- 1969-1978 r. – współpracownik naukowy.
- od 1978 r. – starszy współpracownik naukowy BAN.
- dr-a nauk biologicznych.
- deputowany w Wielkim Zgromadzeniu Narodowym.
- Prezes SDS – 1990-1991 r.
- z powodu wiadomości, że był agentem bezpieczeństwa zmuszony do złożenia dymisji jako prezesa SDS.
- 1992 r. kandydat na wiceprezydenta razem z Żorż Ganczewem.
- poza polityką.
- 1993 r. – dyrektor Narodowego Muzeum Naukowo-Przyrodniczego przy BAN-ie.

Filip Dimitrow – ur. 31 marca 1955 r.

- 1977 r. – ukończył Wydział Prawa na Uniwersytecie Sofijskim.
- Do 1989 r. – do początku przemian, jest adwokatem w Sofii.
- Interesuje się psychoanalizą i beletrystyką – w latach przemian wydaje 2 powieści.
- Listopad 1989 r. – uczestniczy w założeniu Niezależnego Sojuszu Adwokatów.
- Członek Komitetu Praw Religijnych.
- 1990 r. – Założyciel Partii Zielonych.
- Styczeń-marzec 1990 r. – uczestniczy w Okrągłym Stole.

- Sierpień 1990 r. – wybrany na zastępcę prezesa Rady Koordynacyjnej SDS, a po złożeniu dymisji przez P. Berona staje się jego prezesem.
- 1990-1994 r. – prezesem RK SDS.
- 8 listopada 1991 r. – 30 grudnia 1992 r. – premierem pierwszego rządu SDS. Pierwszy rząd współczesnej Bułgarii, w którym nie uczestniczą komuniści. Zaczyna radykalną politykę „zmiany systemu”, przy czym często działa, nie licząc się z interesami wielkich grup socjalnych, również i części członków SDS. Wierzy, że jest powołany przez historię by zerwać więź z epoką socjalizmu, czasami działa nieumiarkowanie i takim sposobem zdobywa wielu przeciwników – syndykaty, prezydent, deputowani ze SDS. Z powodu jego skrajnie proamerykańskiej polityki nazywany był Fil Kennedy!
- 28 października 1992 r. - prosi o wotum ufności, ale go nie dostaje i poddaje się do dymisji.
- Deputowany w 36-37 ZN (1991-1997 r.)
- 1997 r. – staje się przedstawicielem Bułgarii w ONZ.
- 1998 r. – również ambasadorem Bułgarii w Stanach Zjednoczonych.

Iwan Kostow – ur. 23 grudnia 1949 r.

- 1974 r. – ukończył specjalność ekonomia polityczna na Wyższym Instytucie Ekonomicznym w Sofii.
- 1977-1979 r. – ukończył matematykę na Uniwersytecie Sofijskim.
- 1982 r. – staje się głównym asystentem w Wyższym Instytucie Maszynowo-Elektrotechnicznym w Sofii. Specjalizuje się w matematycznym modelowaniu przemian ekonomicznych, w tej dziedzinie uzyskuje tytuł „magistra matematyki”
- zostaje doktorem ekonomii.
- 1991 r. – docent na Uniwersytecie Technicznym (były WMEI) w Sofii.
- Wchodzi w SDS jako członkiem Rady Ekspertów Ekonomicznych..
- 1990-1999 r. – deputowany w 7 WZN, 36-38 ZN.
- Zajmuje stanowisko ministra finansów w dwóch rządach – D. Popowa i F. Dimitrowa.
- Od 1993 r. – zastępca prezesa grupy parlamentarnej SDS.
- 1995 r. – po złożeniu dymisji F. Dimitrowa został wybrany na prezesa SDS.
- 1998 r. – staje się inicjatorem zmiany statutu SDS z koalicji politycznej na jednolitą partię polityczną.
- 1997 r. – po zwycięstwie SDS w wyborach zostaje się premierem. Stoi na czele drugiego rządu SDS, który się okazuje najbardziej długotrwałym rządem w tym okresie. Po wielkim kryzysie finansowym i politycznym z początku 1997 r. rząd Kostowa uzależnia kurs lewa od marki niemieckiej i osiąga stabilizację finansową. Rządzi twardą ręką (za co jest nazywany „Komandir”!) jest bardzo aktywny w próbach Bułgarii przyłączenia się do UE i NATO. Jego rząd osiągnął wielkie sukcesy w tym kierunku – Bułgarzy dostali prawa jeżdżenia po Europie (w tym Schengen) w ciągu 3 miesięcy bez wiz!

Dimitur Łudzew - urodził się 27.03.1950 r. w Burgas, żonaty, dwie córki; ukończył politologię i socjologię na Uniwersytecie Gospodarki Narodowej i Światowej w Sofii; doktor historii; członek naukowy Instytutu Historii BAN;

- 1988-1989 - członek założyciel Klubu na Rzecz Popierania Pierestrojki;
- wykładowca na Uniwersytecie w Sofii;
- 11.1991-05.1992 - minister obrony w rządzie F. Dimitrowa;
- od 1990 r. deputowany z Burgas i Jambola; * (Informacja z tabeli Agnieszki Maksimowicz. Dalsza informacja będzie moja – A.R.)
- agent bezpieczeństwa.
- od 1993 - członek założyciel i przewodniczący Centrum na Rzecz Nowej Polityki;
- od 1994 - współprzewodniczący Unii „Nowy Izbor”;
- Mimo, że Ruch „Georgijowden” (w przekładzie – dzień świętego Jerzego) przekazał swoje głosy „Nowemu Izborowi”, „Now Izbor” nie dostaje się do parlamentu.

Ekaterina Michajłowa – ur. 24.10.1956 r. w Pazardżiku.

Zastępca prezesa SDS.

- ukończyła prawo na Uniwersytecie Sofijskim im. Św. Klimenta Ochrydzkiego.
- 1980-1991 r. – pracuje jako adwokata w Kolektywie Adwokackim w Pazardżiku.
  - 1991-1994 r. – jest posłanką i członkiem Komisji Kodeksowej w parlamencie.
  - 1994-1997 r. – zastępca prezesa komisji praw człowieka.
  - 1991-1997 r. – zastępca prezesa Grupy Parlamentarnej SDS.
  - 1996 r. – prezesa OchDC.
  - 1997 r.- zostaje się prezesem grupy parlamentarnej.
  - 1997 r. – staje się zastępcą prezesa SDS.
  - 2000 r. – główny sekretarz partii.
  - W czerwcu 2001 r. – została wybrana na prezesa SDS, do marcu 2002 r., kiedy stała się zastępcą prezesa partii, a prezesem stała się Nadeżda Michajłowa.
  - Posłanka w 39 ZN.

W GP SDS w parlamencie są również znani parlamentarzyści jak Aleksandyr Pramatarski, Aleksandyr Dżerow, Iwan Kostow, Murawej Radew, Anastasija Mozer, Asen Agow.

Martin Dimitrow - ur. 13 kwietnia 1977 r. w Sofii.

Jest absolwentem Uniwersytetu Gospodarki Narodowej i Światowej w Sofii, specjalizacja: Międzynarodowe stosunki gospodarcze.

W 2000 r. podjął pracę ekonomisty w stołecznym Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową.

W 2005 r. uzyskał mandat deputowanego do Zgromadzenia Narodowego 40. kadencji z listy kandydatów Zjednoczonych Sił Demokratycznych, (przynależy do SDS). W parlamencie pełnił funkcje wiceprzewodniczącego Komisji ds. Budżetu i Finansów, członka Komisji ds. Administracji Państwowej oraz członka Komisji ds. Edukacji i Nauki, a w latach 2005–2007 był sekretarzem klubu parlamentarnego Zjednoczonych Sił Demokratycznych.

Od 2005 do 2006 r. pełnił funkcję obserwatora w Parlamencie Europejskim, zaś po przystąpieniu Bułgarii do Unii Europejskiej od 1 stycznia do 5 czerwca 2007 r., sprawował mandat eurodeputowanego.

2005-2007 r. Sekretarz Grupy Parlamentarnej ODS.

W grudniu 2008 r. zwyciężył w wyborach na przewodniczącego ODS.

Na początku 2009 r., jako przewodniczący SDS, został współprzewodniczącym nowopowstałej Niebieskiej koalicji („Синята коалиция”).

29.11.2009 r. ponownie wybrany na przewodniczącego SDS.

W 2009 r. uzyskał reelekcję na 41. kadencję krajowego parlamentu. Jeden z wybitnych prawodawców w Zgromadzeniu Narodowym

Jest żonaty, mówi po angielsku i francusku.

DWIŻENIE ZA PRAWA I SWOBODI

Ahmed Dogan – ur. 1954 r. we wsi Drandar w Północno-Wschodniej Bułgarii. Działacz tureckiego ruchu w Bułgarii, założyciel Ruchu na rzecz Praw i Wolności.

- ukończył filozofię na Uniwersytecie Sofijskim.
- broni pracę doktorską o zasadach symetrii w Instytucie Badań Filozoficznych.
- środek 1985 r. - przeciwstawia się „procesowi odrodzeniowemu”, na znak protestu uczestniczy w utworzeniu nielegalnej organizacji Tursko Nacionalnooswoboditelno Dwiżenie w Bułgarii (TNODB) (Turecki Ruch Narodowyzwolenieczy w Bułgarii).
- 1986 r. – z powodu swojej działalności (zmieniono mu nazwisko na Medi Doganow) w lipcu zostaje aresztowany, jest skazany na 10 lat i siedzi w więzieniu.
- po 10 listopadzie 1989 r. – amnestiowany. Wykorzystuje swoje byłe kontakty, z okresu działalności nielegalnej i na podstawie TNODB tworzy partię polityczną narodowości tureckiej w Bułgarii – Dwiżenie za Prawa i Swobodi (DPS) – jedna z najbardziej stabilnych partii w Bułgarii, obecna we wszystkich parlamentach. Uczestniczy w różnych kombinacji politycznych, popiera różnokolorowych rządów.
- Na pierwszych wyborach staje się znanym frazą, że „Droga Bułgarii do Europy przechodzi przez Bosfor”. Te słowa, a również jego kontakty z Turcją robią z niego cel propagandy antytureckiej bułgarskich partii nacjonalistycznych. DPS była atakowana jako partia etniczna, (co znaczy niekonstytucyjna) zarówno ze strony BSP, tak i ze strony SDS, ale gwarancją jej istnienia jest pozycja Unii Europejskiej w obronie praw grup etnicznych.

- W pierwszym rządzie SDS popiera Unię. Ale nie zawsze. Wykorzystując to, że jest języczkiem u wagi, kieruje swoje poparcie tak, żeby było jedynie korzystne dla partii. Popiera Ż. Żelewa na ostatnich wyborach, na których on kandydował. Wtedy wchodzi w koalicję z SDS jako Obedineni Demokratichni Sili.
- W wyborach 1997 r. ich drogi się rozchodzą. Dogan tworzy nową organizację, przedstawianą jako liberalną – Obedinenie za Nacionalno Spasenie. Włącza doń grupy, które pojawiły się przy różnych podziałach SDS i monarchistów, z powodu których były car Simeon II popiera tę formację.
- W 37 ZN popiera program reformatorski Iwana Kostowa.
- 1998 stosunki między dwoma ugrupowaniami znowu się pogarszają i SDS stymuluje podział w DPS i wspomaga utworzenie Narodowego DPS Giunera Tahira. Dogan przyłącza się do opozycji parlamentarnej.
- w wyborach 2001 r. Dogan jest pierwszym politykiem, który pozdrawia zwycięzcę, byłego cara Simeona Saksoburggotskiego.
- Dogan jest prawdziwym wzorem polityka – giętki, chytry, trudno go zmusić do czegoś, lis, od którego można wszystkiego oczekiwać, wiadomo, że był zwerbowany przez bezpiekę.

Deljan Peewski - urodzony 27.07.1980 r.

2001 – członkiem NDSW

W rządzie Saksoburggotskiego Peewski zaawansował dużo przez znajomość jego matki – dyrektorki Bułgarskiego totalitka, z Ministrem Sportu Wasilem Iwanowem – Luciano.

Od Maja 2005 jest śledczym w Oddziale Gospodarczym Stołecznej Służby Dochodzeniowej

2009 r. Poseł z listy DPS, magnat prasowy.

Z jego imieniem związane są pewne zjawiska w kampanii prezydenckiej 2011 r. gdy wszystkie jego gazety publikują obrażające i kłamliwe artykuły o Meglenie Kunewej podczas gdy Premier Borisow i GERB przedstawione są w najjaśniejszym świetle.

Język angielski

Nieżonaty

NACIONALNO DWIŻENIE SIMEON WTORI

Car Simeon II, Simeon Borisow Saks-Koburgotski – ur. 16.06.1937 r. w Sofii. Od 1943 r. jest carem, jego funkcje wypełniają regenci.

- 1946 r. – po sfałszowanym referendum „Republika – Monarchia” przeprowadzonym przez nową władzę komunistyczną, carska rodzina została wygnana z kraju.
- Rodzina została wydalona do Aleksandrii (Egipt).
- W Aleksandrii – uczy się w angielskim college „Wiktorii”.
- 1956 r. – ukończył liceum francuskie w Madrycie.

- Wykształcenie wyższe – prawo, ekonomia.
- 1958-1959 r. – pod nazwiskiem Simeon II Rilski kończy Akademię Wojskową „Waley Forge” w Nowym Jorku w stopniu podporucznika.
- Oprócz bułgarskiego zna również angielski, francuski, niemiecki, włoski, hiszpański, portugalski i arabski.
- Od 1951 r. – rodzina mieszka w Madrycie.
- 16.06. 1962 r. – w Madrycie Simeon II wygłasza do narodu bułgarskiego manifest z powodu osiągnięcia pełnoletności. Na mocy Konstytucji Tyrnowskiej, art. 31, car Simeon po osiągnięciu pełnoletności składa przysięgę. Ogłasza Manifest i na uroczystej ceremonii wchodzi w prawa swoje jako car Bułgarów, a takim sposobem staje na czele walki politycznej emigracji na wygnaniu.
- W 1955 r. – tworzy swoją kancelarię, która zajmuje się bułgarskimi problemami, emigrantami i jego działalnością polityczną.
- 21.01. 1962 r. – poślubił w Lozannie w ruskiej cerkwi „Św. Warwary” hiszpańską arystokratkę Margarytę Gomes Asebo i Sehuela.
- 2. 12. 1962 r. – wygłasza Proklamację z okazji narodziny następcy tronu Księcia Kardama Tyrnowskiego. Ma pięcioro dzieci: Książę Kardam Tyrnowski (ur. 02.12.1962 r.), Książę Kiril Presławski (ur. 11.07. 1964 r.), Książę Kubrat Panagjurski (ur. 05.10. 1965 r.), Książę Konstantin-Asen Widinski (ur. 05.12. 1967 r.), Księżna Kalina Bułgarska (ur. 19.01. 1972 r.).
- Do 1968 r. – wierzy w możliwość upadku komunizmu i restauracji monarchii. W tym okresie i później mówi: „W naszej epoce wzruszeń i ekstremizmu, monarcha jest jedynym możliwym regulatorem. On jest ponad partiami, ponad gramy parlamentarnymi, ponad wszelką demagogią”.
- Po 1968 r. przerywa działalność polityczną. Zaczyna zajmować się działalnością humanitarną, kulturalną, historyczną.
- Aktywnie zajmuje się biznesem. Uczestniczy w tworzeniu sieci hotelowej „Eurobuilding”, w spółce Thomson-Brandt-Grand public dla Hiszpanii, w IOND.
- Po 1989 r. – aktywizuje się. Apeluje o zbliżenie sił politycznych. Nie przyjmuje terapii szokowej. Jest za przyjęciem Bułgarii w NATO i UE. Nie omija i Rosji. „Bułgaria mogłaby grać ciekawą rolę (i na jej korzyść) w stosunkach z dzisiejszą Rosją.”
- 1996 r. – pierwsza wizyta wygnanego cara w Bułgarii. Jego przejawy polityczne w przestrzeni medialnej zwiększają się, bardziej intensywna staje się jego działalność w środowiskach światowej dyplomacji.
- 28.12. 2000 r. – w Noworocznym pozdrowieniu do narodu bułgarskiego Simeon II po raz kolejny anonsuje swoje życzenie uczestniczenia w życiu politycznym kraju.
- 23.01. 2001 r. – Simeon II przyjeżdża do Sofii, mieszka w pałacu Wranja.
- Luty 2001 r. – Sąd Konstytucyjny ogłasza, po długich tłumaczeniach tekstów kodeksu głównego, decyzję, że car Simeon II nie ma prawa kandydować na prezydenta, ponieważ nie przebywał wystarczająco długo w Bułgarii (wymagane 5 lat). W okresie 25 maja 1996 r. – 8 września 2001 r., ma ogólnie 69 dni pobytu. Car po raz pierwszy komentuje działania bułgarskich władz, określając ten akt jako przykład ograniczenia praw obywatelskich. Jednak car zapewnia, że ludzie, którzy chcą głosować na Simeona, będą mieli możliwości to zrobić.

- Do kraju przyjeżdża książę Kiril Presławski. Celem jego pobytu jest zbieranie informacji o aktualnym stanie kraju, którą mógłby wykorzystać przy lobbowaniu na korzyść kraju. 2 marca książę odwiedził Petra Stojanowa. Omawiali kontakty księcia z City Club – środowisko Bułgarów, mieszkających w Londynie i jego chęć utworzenia małej grupy inwestycyjnej dla Bułgarii. Książę Kiril Presławski jest obecny na kongresie Sojuszu Pracodawców, którego Rady Kierowniczej jest honorowym członkiem. Dwa miesiące później ekonomiczna strategia Sojuszu stała się częścią programu wyborczego Koalicji „Nacionalno Dwizenie Simeon Wtori”.
- Między innymi wszyscy oczekują pojawienia cara.
- 4 kwietnia 2001 r. – car przyjeżdża do Sofii.
- 6 kwietnia 2001 r. o 12.00 g. car ogłosił, że będzie uczestniczył w wyborach parlamentarnych, stając na czele „Nacionalnego Dwizenia Simeon Wtori”. Mówi, że większość kandydatów na posłów będzie ludźmi, którzy „po prostu pracowali, cierpieli i wierzyli w lepszą przyszłość naszego narodu. Oczywiście, zaproszę również ludzi, którzy uczestniczyli w życiu politycznym, z powodu ich doświadczenia i profesjonalizmu...” Znaczącą częścią posłów będzie kobietami.
- 8 kwietnia 2001 r. – zgromadzenie założycielskie NDSW. W Radzie kontrolnej są: aktor Kosta Conew, Elka Atanasowa – wykładowca języka bułgarskiego i literatury, Stela Bankowa – z żeńskiego stowarzyszenia „Sontag”.
- 23 kwietnia 2001 r. Sąd Miasta Sofii, sędzia Tanja Rajkowska odmawia rejestracji NDSW. Kilka tygodni później sędzia została awansowana. Prezes zatwierdził odmowę rejestracji NDSW. Jeszcze tego samego dnia Simeon II ogłosił, że będzie uczestniczył w wyborach wykorzystując rejestrację Partii Bułgarskich Kobiet oraz Dwizenie Nacionalnego Odrodzenia „Oboriszte”. Ahmed Dogan powiedział, że udostępni carowi rejestrację DPS.
- 2 maja 2001 r. o północy – Centralna Komisja Wyborcza (CIK) decyzją nr 81 ogłosiła, że dopuszcza NDSW do głosowania 17.06. 2001 r. CIK rejestruje jeszcze dwie formacje, dublujące imienia carskiej koalicji – Nacionalno Obedinenie za Car Simeon II i Koalija „Simeon II”. Simeon skomentował, że to jest niski manewr.

Posłowie NDSW – 10 osób między 20-30 lat, 30 między 30-40 lat. Ekonomiści, prawnicy, gwiazdy telewizyjne – dziennikarze, sportowcy, artyści.

Nikołaj Wasilew – ur. 28 listopada 1969 r. w Warnie

- Zastępca premiera, Minister gospodarki w rządzie Cara
- 1994 r. – ukończył Uniwersytet Nauk Ekonomicznych w Budapeszcie, specjalność „Gospodarka”.
- 1995 r. – uzyskał stopień bakałarza w specjalności „Bussines i administracja” oraz „Finanse i gospodarka” Uniwersytetu stanu Nowy Jork.
- 1996-1997 r. – specjalizuje się w „polityce podatkowej i finansowej” na Uniwersytecie Kejo miasta Tokio, Japonia.
- 1997 r. – uzyskuje stopień magistra z „Gospodarki Międzynarodowej i finansów” na Uniwersytecie Brendise, Massachussets, USA.

- 2000 r. – zostaje się starszym wiceprzewodniczącym, dyrektorem projektu „Badań Europy Środkowej i Wschodniej” w firmie „Lazard Capital Markets” – Londyn.
- 1997-2000 r. – był dyrektorem w oddziałach „Rynki rozwijające się w Europie” oraz „Strategie światowych rynków rozwijających się” w firmie „UBS Warburg”- Londyn.
- 1997 r. – analizator w „Rozwijających się europejskich rynkach kapitałowych” w firmie „SBS Warburg Dillon Read”-Nowy Jork.
- 1996-1997 r. – współpracownik strategii japońskich rynków finansowych, w oddziale „Analiz” firmy „SBS Warburg”-Tokio.
- 1994 r. – konsultant Funduszu Inwestycyjnego „Warna”.
- 1993-1994 r. – konsultant podatkowy „Coopers&Lybrand”- Budapeszt.
- Posiada stopień CFA (sertyfikowany analizator finansowy).
- Mówi po angielsku, węgiersku, korzysta z niemieckiego, francuskiego, japońskiego.
- Żonaty.

Milen Welczew – ur. 24.03.1966 r. w Sofii.

- Minister finansów w rządzie Cara.
- 1988 r. – ukończył Uniwersytetu Gospodarki Krajowej i Światowej w Sofii, specjalność „Stosunki Międzynarodowe”. Magister zarządzania Gospodarczego Uniwersytetu Rochester w Nowym Jorku (1992-1993 r.), również Massachusettskiego Instytutu Technologicznego, Cambridge (1993-1995r.).
- 1999-2001 r. – pracuje jako wiceprezydent w dziale „Rynków Rozwijających się” w Meril Linch (Wielka Brytania).
- 1995-1999 r. współpracownik w dziale „Bankowość Inwestycyjna” w Europie Środkowej, Bliskim Wschodzie i Afryce w Meril Linchu.
- 1990-1992 r. – pracował jako attache w dziale „Organizacje Międzynarodowe”, był również referentem d/s kwestii politycznych w ONZ w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Bułgarii. (Z informacji niesprawdzonej i ustnie przekazanej ojciec jego jakiś czas temu był dyrektorem bułgarskiej awiokompanii „Balkan”).
- Mówi i pisze po angielsku i rosyjsku, korzysta z francuskiego.
- Żonaty

Solomon Pasi – ur. 22.12. 1956 r. w Płowdiwie.

Minister Spraw Zewnętrznych w rządzie Cara.

- 1979 r. – stopień magistra matematyki na Uniwersytecie Sofijskim im. Św. Klimenta Ochrydzkiego
- 1985 r. – stopień doktora logiki matematycznej i nauk komputerowych na tej samej uczelni.
- 1992-2001 r. – prezydent-założyciel Klubu Atlantyckiego w Bułgarii.
- 1996-1999 r. – wiceprezydent Asocjacji Paktu Atlantyckiego.

- Poseł w Wielkim Zgromadzeniu Narodowym, współautora nowej konstytucji Bułgarii, autor propozycji członkostwa Bułgarii w NATO.
- 1984-1994 r. – współpracownik naukowy wydziału logiki matematycznej i nauk komputerowych na US im. Św. Klimenta Ochrydzkiego i Bułgarskiej Akademii Nauk.
- Profesor wizytujący na Uniwersytecie im. Paula Sebastie w Tuluzie, Francja.
- Wiceprezydent międzynarodowej fundacji im. Św. św. Cyryla i Metodego.
- Żonaty, troje dzieci.

Nikołaj Swinarow – ur. 05.06.1958 r. w Szumenie.

Minister Obrony w rządzie Cara.

- 1982 r. – ukończył prawo na Uniwersytecie Sofijskim im św. Klimenta Ochrydzkiego.
- 1985 r. – ukończył szkołę Oficerów Zapasowych w m. Wraca.
- 1984 r. – pracuje jako adwokata w Tyrgowiszte, od 1985 r. – w Sofii.
- 1992-1996 r. – członek Rady Sofijskiego Kolegium Adwokatskiego.
- 1998-2001 r. – wybierany kolejno na członka i sekretarza głównego Wyższej Rady Adwokackiej.
- Zaczyna swoją praktykę adwokacką w dziedzinie prawa karnego, a po roku 1990 – specjalizuje się w dziedzinie prawa obywatelskiego i handlowego.
- Korzysta z języków angielskiego i rosyjskiego.
- Żonaty, dwoje dzieci.

Lubka Kaczakowa – ur. 1970 r.

Już były zastępca ministra gospodarki Nikołaja Wasilewa.

- Wykształcenie wyższe – ekonomiczne
- Pracowała jako reporter Bułgarskiej Telewizji Społecznej.
- Ekspert w dziale finansowym „Shel-Bułgaria”.
- Dyplomowany ekspert-księgowy Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii.
- Poseł w 39 ZN. W wyborach do 39 ZN wygrała w „niebieskich” rejonach, w których były premier Iwan Kostow był na czele listy wyborczej SDS!
- Pokłóciła się z szefem Nikołajem Wasilewem, co spowodowało, że została usunięta ze stanowiska jego zastępcy.

Lidia Szulewa – ur. 23.12.1956 r. w Welingradzie.

Zastępca premiera, Minister pracy i polityki socjalnej.

- ukończyła Uniwersytet Techniczny w Sofii i Uniwersytet Gospodarki Krajowej i Światowej w Sofii, magister finansów.

- Wiele specjalizacji, wśród których: „Marketing i finanse” na Akademii Menedżmentu w Monachium, „Menedżment i finanse” w Japonii, „Konsultowanie się kierowniczego” w Grecji w ramach programu UE.
- 1992-1996 r. – kierownik i właściciel „Bussines intelektu” EOOD.
- Od 1996 r. – dyrektor „Albena invest holding” AD.
- Od 2000 r. – prezes Asocjacji Kapitału Industrialnego w Bułgarii, również członek Rady Kierowniczej fundacji „Pomoc dla dobroczynności w Bułgarii”.
- mówi i pisze po angielsku.
- Zamężna, dwoje dzieci.

Meglana Kunewa – ur. 22 czerwca 1957 r. w Sofii.

Córka aktora Sztiljana Kunewa, represowanego przez komunistów. Choć została synową znanej rodziny działaczy komunistycznych Prymowi, nigdy nie zmieniła swojego nazwiska. Nigdy nie była członkiem partii komunistycznej.

1981 r. Ukończyła prawo na Uniwersytecie Sofijskim. 1984 r. Doktorem prawa ekologicznego.

Dodatkowe kwalifikacje w Hadze i na Uniwersytecie Georgetown w Waszyngtonie.

Od 1987 do 1991 r. pracowała jako dziennikarz w Bułgarskim Radiu Narodowym.

1988-1990 r. pracowała w Komitecie Praw Człowieka.

Od 1991 do 2001 r. Starszy doradca i Dyrektor w Prawnej Dyrekcji Rady Ministrów.

Wybrana dwa razy na posła z listy NDSW (w 2001 i 2005 r.)

W sierpniu 2001 r. musiała zrezygnować z mandatu, ponieważ została delegowana na stanowiska wiceministra spraw zagranicznych i szefa Komitetu Integracji Europejskiej. Była głównym negocjatorem w sprawie wstąpienia Bułgarii do Unii Europejskiej.

W maju 2002 r. został utworzony urząd Ministra ds. Europejskich w gabinecie Symeona Saksoburggotskiego.

26 października 2006 r. otrzymała nominację na pierwszego bułgarskiego członka Komisji Europejskiej. José Manuel Barroso desygnował ją na stanowisko Komisarza ds. Ochrony Konsumenta.

W listopadzie 2008 r. otrzymała nagrodę dla najlepszego komisarza UE 2008 ufundowaną przez czasopismo "European Agenda" oraz dla Europejczyka roku przez czasopismo "European Voice". Wcześniej tygodnik "Wprost" umieścił jej nazwisko na liście najbardziej wpływowych komisarzy.

W czerwcu 2011 r. została oficjalnie nominowana jako kandydat niezależny na prezydenta. Zaczyna objazd w najróżniejszych miastach kraju, żeby się spotkać i rozmawiać ze zwykłymi ludźmi. Hasło: „Jestem głosem ludzi”.

Zdobyła trzecie miejsce w pierwszej turze wyborów - bez partii, bez pieniędzy (nawet podczas swojej kampanii zbierała środki na koncie bankowym od wszystkich chętnych), bez poparcia żadnej innej partii w Bułgarii.

18 grudnia 2011 r. założyła ruch obywatelski „Bułgaria obywateli”. Określa swoją orientację polityczną jako centrum-prawicową. Nie lubi słowa „partia”. Nie dąży do władzy, lecz do tego, żeby ludzie myśleli i rozumieli co się dzieje w państwie, żeby w Bułgarii się pojawiło prawdziwe społeczeństwo obywatelskie.

Żona finansisty Andreja Prymowa, ma jednego syna. Mówi biegle po angielsku, francusku i rosyjsku.

W grupie parlamentarnej NDSW są również takie osoby znane społeczeństwu bułgarskiemu jak: Dilana Grozdanowa – długoletni dziennikarz telewizyjny, Milena Miłotinowa – dziennikarka i spikerka wiadomości głównego kanału bułgarskiej telewizji, została zwolniona z telewizji z powodu tego, że pozwoliła na pojawienie się w centralnych wiadomościach zdjęć ze scenami masakry; Jawor Miłuszew – znany aktro, zagrał rolę bułg. poety Pejo Jaworowa, mąż równie słynnej aktorki bułgarskiej Cwetany Manewej; Kosta Conew – jeden z największych profesjonalistów w bułgarskim kinie i teatrze, gwiazda. Jego syn – Dymityr Conew jest spikerem w centralnych wiadomościach bułgarskiej telewizji; Maria Gigowa – legenda bułgarskiej gimnastyki artystycznej, trzykrotna mistrzyni świata gimnastyki artystycznej; Julijana Donczewa – była modelka i aktorka, prowadziła różne audycje tv o modzie, a najbardziej z regularnym przedstawianiem festiwalu w San Remo.

SSD – SYJUZ NA SWOBODNITE DEMOKRATI

Stefan Sofijanski - ukończył Uniwersytet Architektury, Budownictwa i Geodezji. Premier służbowy w 1997. W SDS do 09.12.2001. Prezydent Sofii od 1993. Dwa razy wygrał jako kandydat SDS i raz jako niezależny. W tej chwili tymczasowo nie pełni funkcji prezydenta Sofii i jest na wolności pod gwarancją, oskarżony, że podpisał niekorzystne zamiany gruntów w centrum Sofii obok cerkwi Rosyjskiej i niedaleko Pałacu Kultury. Pierwsza afera dotyczy kontraktem z holdingiem Asztrom z Izraelu, a druga budowy Millennium Centre. Żonaty - trzy córki.

Diliana Grozdanowa - znana dziennikarka telewizyjna z dyskusyjnego programu politycznego „Otzwuk”. Posłanka w 39 ZN- wybrana z listy NDSW, ale później została sekretarzem SSD. Jej dobra znajomość ze Stefanem Sofijanskim nigdy nie była tajemnicą, ponieważ mąż Grozdanowej- Liubomir Pawłow bardzo często spotyka się z Sofijanskim od dawna będąc prezesem rady nadzorczej ostatniego państwowego banku - Obsztinska banka - w którym znajdują się pieniądze wszystkich gmin i okręgów.

SRB - SYJUZ NA RADIKALITE W BYŁGARIJA

Ewgenij Bakyrđizjew - Zasłynął jako dobry organizator podczas protestów ulicznych przeciw rządowi Videnowa w 1996-1997. Został kierownikiem Sofijskiej organizacji SDS, później ministrem infrastruktury i regionalnego rozwoju w rządzie Kostowa. W 2000 roku został zamieniony na tym stanowisku, a potem wyrzucony z SDS z powodu krytyk wobec liderów, czyli Kostowa. Założył wtedy Syujz na Radikalite w Bułgaria. Ma przedstawicieli w niektórych gmin i duży wpływ wśród radnych w Sofii.

WMRO-BND - WYTRESZNA MAKEDONSKA REWOLIUCIONNA ORGANIZACIJA-BYŁGARSKO NACJONALNO DWIŻENIE

Krasimir Karakacznow - ukończył Wydział Historii na Uniwersytecie Sofijskim. W 1992 zastąpił na stanowisku prezesa WMRO Iwana Tatarczewa, który został Głównym prokuratorem Bułgarii. Iwan Tatarczew dalej pozostaje honorowym prezesem WMRO, będąc krewnym jednego z założycieli tej organizacji w 1893 w Saloniku-doktora Hristo Tatarczewa. Karakacznow był posłem w 38 ZN.

NARODEN SYJUZ: BZNS--DEMOKRATYCZESKA PARTIA

Anastasija Mozer - córka G.M. Dimitrowa. Lider jednego z wielu BZNS. Posłanka we wszystkich ZN do tej chwili.

Aleksandyr Pramatarski - po śmierci Stefana Sawowa, lider DP. Minister młodzieży w rządzie Kostowa.

GERGIOWDEN

Liuben Diłow - syn słynnego pisarza - fantasty Liubena Diłowa. Popularny dzięki swojemu udziałowi jako scenarzysta w programie „Ku-Ku”. Jest bardzo bliski do innego członka tego zespołu twórczego o- showmana Sławi Trifonow, który w tej chwili cieszy się największym TV auditorium dla swojego programu Show-to na Sławi Trifonow w kanale BTV. W taki sposób posiada potężne możliwości podczas kampanii wyborczej.

NOWOTO WREME

Informacja dosłownie z dzisiejszej gazety. 10 albo 11 lipca Emił Koszłukow planuje założyć nową partię - Nowoto Wreme. Koszłukow jeszcze jako student przed 1989 demonstrował inne poglądy niż oficjalne za co nawet trafił do więzienia. Po 1989 studiował politologię w Stanach, był członkiem SDS i posłem w pierwszych ZN.

Źródła: www.sds.bg; www.bsp.bg; www.dps.bg; www.ssd.bg; www.vmro.org

ATAKA

Wolen Siderow - ur. 19 kwietnia 1956 roku w Jambole

Ukończył technikum fotograficzny, przed 1989 pracował jako fotograf. Na początku 1990 został naczelnym redaktorem oficjalnego periodyku Partii Demokratycznej gazety Demokracja. W 1992 roku niespodziewanie zwolniono go z pracy.

W 2009 r. ukończył Teologię na Uniwersytecie w Szumen.

W 2000 r. został nagrodzony przez Związek Dziennikarzy w Bułgarii. Jest autorem trzech książek: „Bumerang zła” („Бумерангът на злото“), „Władza Mamona” („Властта на Мамона“), oraz „Bułgarofobia” („Българофобия“).

Do 2003 roku był zatrudniony w *Monitorze*, piśmie głoszącym poglądy konserwatywno-nacjonalistyczne. W 2003 zaczął prowadzić autorski program w telewizji SKAT. Stał się bardzo słynny z programu telewizyjnego „Ataka”, gdzie wyraża swoje osobiste poglądy na temat problemów w kraju. Często oskarżany o rasizm za jego ostre wypowiedzi z powodu nierównego traktowania Bułgarów wobec Cyganów oraz Turków w Bułgarii i jego wymagania o bardziej surowe traktowania przestępców pochodzenia romskiego – z całą surowością prawa. Siderow znany jest ze swojego agresywnego zachowania w stosunku do Turków i Romów.

Przed wyborami parlamentarnymi w 2005 roku założył Atakę, partię skupiającą mniejsze organizacje o poglądach skrajnie prawicowych.

Startował w wyborach prezydenckich w 2006 roku. W drugiej rundzie przegrał z urzędującym prezydentem Georgi Pyrwanowem.

Uczestniczył też w wyborach prezydenckich w 2011 r., ale dostał poniżej 4 proc głosów.

Dimityr Stojanow - ur. 17 maja 1983 w Sofii, skończył Prawo na Uniwersytecie Sofijskim.

Jest wnukiem pisarza i dysydenta Radoja Ralina.

W kwietniu 2005 został wybrany na wiceprzewodniczącego partii Ataka. W tym samym roku jako najmłodszy poseł uzyskał mandat do Zgromadzenia Narodowego Bułgarii. W parlamencie 40. kadencji był sekretarzem parlamentarnym oraz zastępował przewodniczącego komisji ds. europejskich. W 2005 został członkiem zarządu Bułgarskiej Federacji Stermierki.

Od 2005 do 2007 był obserwatorem, a od 1 stycznia 2007 r. deputowanym do Parlamentu Europejskiego.

28.09.2006 r. wywołał rasistowski skandal w Parlamencie Europejskim w związku z nominacją węgierskiego europosła pochodzenia romskiego Livia Járóka na parlamentarzystę roku 2006. Nadesłał e-mail do innych posłów, zawierający jego osobistą ocenę o Járóka i obrażający ją.

W maju 2007 został oficjalnie wybrany na jednego z 17 bułgarskich europosłów.

W listopadzie 2011 r. został wykluczony z Partii Ataka, ponieważ zechciał dymisję Wolena Siderowa z powodu słabych wyników na wyborach prezydenckich w październiku 2011 r.

GERB - ГРАЖДАНИ ЗА ЕВРОПЕЙСКО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ - OBYWATELE NA RZECZ EUROPEJSKIEGO ROZWOJU BUŁGARII

Cwetan Cwetanow – urodzony 8 kwietnia 1965 r.

Z Borisowem znają się jeszcze z policji.

1987 r. rozpoczął pracę w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych jako urzędnik etatowy Siódmego Oddziału DS (Służby bezpieczeństwa/Bezpieki).

1988-1992 r. Ukończył Narodową Akademię Sportową w Sofii. Specjalizował się w wychowaniu fizycznym, zdobył także uprawnienia trenera lekkoatletyki.

Od 1997 r. zaczął pracować w administracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

1989-2001 - pracował jako inspektor, a następnie jako kierownik w Centrum Informacyjno-Administracyjnej Obsługi Obywateli oraz w Oddziale ds. Technologii Informacyjnej i Automatyzacji Zarządzania przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Od 1997 do 2001 był także zatrudniony jako ekspert w Oddziale Zarządzania Zasobami Ludzkimi przy MSW.

1998 - 2000 - ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa w Uniwersytecie Gospodarki Narodowej i Światowej w Sofii.
2001 stał się operacyjnym asystentem głównego sekretarza Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Bojko Borisowa.
2003 - 2005 zdobywał dodatkowe kwalifikacje z zakresu ochrony prawnej, wywiadu, zarządzania, walki z terroryzmem oraz z nielegalnym handlem samochodami i in. na kursach organizowanych m.in. przez FBI w Budapeszcie, Madrycie, Waszyngtonie i Roswell.
Po wyborze Borisowa na stanowisko burmistrza Sofii w listopadzie 2005, Cwetanow zrezygnował ze stanowiska w MSW i objął stanowisko wiceburmistrza.
Na początku grudnia 2006 roku założył wraz z Borisowem partię „Obywatele na rzecz Europejskiego Rozwoju Bułgarii” i został jej pierwszym przewodniczącym, zrzekając się jednocześnie funkcji wiceburmistrza.
Po wyborach w 2009 r. najpierw jest na czele grupy parlamentarnej GERB, ale 27 lipca 2009 staje się wicepremierem i Ministrem Spraw Wewnętrznych.
Ogłosił, że wejście Bułgarii do strefy Szengen w marcu 2011 r. jest realistyczne. (Bułgaria nadal pozostaje poza Szengenem...)
Żonaty, ma trzy córki.

RZS - РЗС - РЕД, ЗАКОННОСТ И СПРАВЕДЛИВОСТ - PORZĄDEK, PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

Mario Tagarinski - urodzony 04.08. 1958 r. w m. Jamboł.

Wyższe wykształcenie, kierunek Radioelektronika.

1976 - 1982 r. – pracuje w kombinacie metalurgicznym Kremikowcy

1982 - 1993 r. – ukończył Politechnikę sofijską, kierunek Inżynieria elektroniczna.

Były członek Nowej Socjaldemokratycznej Partii (Nowa SDP).

1994 r. – poseł w 37ym Zgromadzeniu Narodowym, wybrany z list SDS.

W lutym **1995** r. staje się szefem oddziału „Koordynacja Narodowa” SDS.

Szef funduszy „Pierwsze zwycięstwo” ("Първа победа") oraz „Drugie zwycięstwo” ("Втора победа").

1997 r. - poseł w 38ym Zgromadzeniu Narodowym, wybrany z list SDS.

Minister administracji państwowej w Gabinetcie ODS na czele Iwana Kostowa do grudnia **1999** k., kiedy premier wykonuje strukturalne i personalne zmiany w rządzie i przyjmuje osobiście urząd Tagarinskiego.

Czerwiec **2005** r. – bierze udział w wyborach parlamentarnych w ramach koalicji ODS (SDS, Partia Demokratyczna, Ruch "Gergiwoden", БЗНС - БЗНС, ДРОМ) i staje się posłem w 40 Zgromadzeniu Narodowym.

2009 – wchodzi do 41 Zgromadzenia Narodowego z list Partii Porządek, Prawo i Sprawiedliwość. 4 grudnia 2009 r. złożył podanie o opuszczenie grupy RZS, co doprowadziło do jej rozpadu. Według Regulaminu 41-ego Zgromadzenia Narodowego Bułgarii grupy parlamentarne nie mogą mieć mniej niż 10 osób w swoim składzie. Niezależny poseł od 9.12.2009 r. Członek: Komisji polityki gospodarczej, energetyki i turystyki (wiceprezes do 10.12.2009); Komisji tymczasowej do spraw zasady organizacji i postępowania Zgromadzenia Narodowego; Stałego przedstawicielstwa Zgromadzenia Narodowego w Zgromadzeniu Parlamentarnym NATO; Grupy przyjaźni Bułgaria - Azerbejdżan; Grupy

przyjaźni Bułgaria - Belgia; Grupy przyjaźni Bułgaria – Wielka Brytania; Grupy przyjaźni Bułgaria - Niemcy (wiceprezes); Grupy przyjaźni Bułgaria - Izrael; Grupy przyjaźni Bułgaria - Włochy; Grupy przyjaźni Bułgaria - Kazachstan; Kanada; Grupy przyjaźni Bułgaria - Liban (prezes); Grupy przyjaźni Bułgaria - Norwegia; Grupy przyjaźni Bułgaria - Rosja (wiceprezes); Grupy przyjaźni Bułgaria – Stany Zjednoczone Ameryki (wiceprezes); Grupy przyjaźni Bułgaria - Tajlandia; Grupy przyjaźni Bułgaria - Turcja; Grupy przyjaźni Bułgaria - Ukraina; Grupy przyjaźni Bułgaria - Francja; Grupy przyjaźni Bułgaria - Holandia; Grupy przyjaźni Bułgaria - Czechy; Grupy przyjaźni Bułgaria - Chile; Grupy przyjaźni Bułgaria - Japonia.

Według informacji z mediów 27 czerwca 2009 r. Mario Tagarinski został wybrany na Wiceprezesa Wielkiego Mistrza Masonów w Bułgarii. Żonaty, dwoje dzieci. Korzysta z angielskiego i rosyjskiego.

Jane Janew - urodzony 22 kwietnia 1971 r. w m. Sandanski. Ukończył Liceum Matematyczne, potem Uniwersytet Rolniczy w Płowdiwie na kierunku Agrotechnika. Skończył też drugi kierunek Ekonomia i menedżment. Doctor honoris causa Bałkańskiej Akademii Nauk i Kultur. Zaczyna swoją karierę polityczną na barykadach studenckich w 1990 r., kiedy staje się przywódcą niezależnej organizacji studentów w Płowdiwie. W 1994 r. został wybrany na członka Zarządu BZNS, Prezes Rady Ekspertów BZNS oraz Grupy Parlamentarnej Narodowego Sojuszu (Народен съюз) w 37. Zgromadzeniu Narodowym. W 2005 r. utworzył Partię RZS („Porządek, Prawo i Sprawiedliwość”), której stał się głównym Sekretarzem. Na Trzecim Kongresie Partii 05.04.2009 r. został wybrany jednogłośnie na Prezesa/Przewodniczącego RZS. W 40. Zgromadzeniu Narodowym został wybrany na Prezesa Grupy Parlamentarnej RZS.

Atanas Semow - urodzony w 1970 r.

Założyciel i Wiceprezes partii RZS.

Prawnik, wykładowca na uniwersytecie (doktor z prawa europejskiego na Uniwersytecie Sofijskim); Dyrektor Instytutu Prawa Europejskiego; Wiceprzewodniczący Bułgarskiego Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego; Założyciel i sekretarz prawny Komitetu Obywatelskiego dla ochrony Elektrowni Kozłoduj.

Wiceprezes 41 Zgromadzenia Narodowego.

2009-2010 r. Członek Komisji Edukacji, Nauki, Spraw Dzieci, Młodzieży i Sportu

19 czerwca 2011 r. wybrany jednogłośnie na kandydata z partii RZS w wyborach prezydenckich. W swojej kampanii wyborczej zapowiada, że jeżeli zostanie Prezydentem, zwolni Bojko Borisowa ze stanowiska Premiera. Stworzył stronę internetową www.uvolnenie.org w tym związku, która obecnie już nie działa.

23.10.2011 r. Na pierwszej turze wyborów otrzymał tylko 1.84 proc. głosów. Kiedy stało się wiadomo, że na drugiej turze będą kandydaci GERB oraz BSP, powiedział, że nie wesprze ani Plevnelieva z listy GERB, ani ewentualnej koalicji BSP z DPS. (Natomiast Jane Janew oświadczył, że wspiera kandydata GERB na drugiej turze, mówiąc, że „Bułgaria nie może pozwolić sobie na drugą kadencję BSP z DPS w służbie rosyjskiej mafii”.) Atanas Semow powiedział, że przyjmuje niski wynik wyborów jako osobistą słabość i rezygnuje z funkcji wiceprzewodniczącego RZS.

Żonaty, dwoje dzieci. Biegła znajomość francuskiego, angielskiego i rosyjskiego.

Syn słynnego bułgarskiego uczonego prof. Marka Semowa.

Najglówniejsze zmiany w życiu politycznym w Bułgarii po 2001 roku

Jeszcze podczas rządu Kostowa wiadomo było, że koalicja Obedineni Demokratichni Sili (ODS) się rozpadnie. Najwcześniej z niej wystąpili WMRO-BND (w 2000 roku), ponieważ uważali politykę ODS za niepatryotyczną w stosunku do niektórych kwestii - na przykład zamykanie reaktorów AEC Kozłoduj, a także domagali się dymisji niektórych skompromitowanych ministrów jak Aleksandyr Bożkow-minister gospodarki, znany jeszcze jako Mister 10%. Bożkow jednak został zastąpiony przez Petyra Żotewa, ale było już za późno.

Christo Biserow i Ewgenij Bakyrdziew zostali wykluczeni z SDS, Bakyrdziew założył „Syjuz na Radikalite w Bułgaria” (SRB).

Ochłodziły się tradycyjnie dobre stosunki między SDS a Narodnym Syjuzem, zrzeszającym BZNS Anastasji Mozer i Partii Demokratycznej (DP) Stefana Sawowa. Po jego śmierci na jej czele został Aleksandyr Pramatarski.

Naroden Syjuz miał pretensje do SDS w stosunku do autorytarnych rządów Kostowa i do drugorzędnej roli jego partnerów z BZNS i DP.

Wreszcie doszło do rozłamu w samym SDS, gdy po emocjonalnych wywiadach i według niego z ogromnym smutkiem Stefan Sofijanski, już gdy SDS był w opozycji, wystąpił z tej partii, żeby 09.12.2001 założyć SSD - Syjuz na Swobodnite Demokrati.

Ostateczny rozpad SDS nastąpił gdy w maju 2004 Iwan Kostow stworzył nową partię DSB- Demokrati za Silna Bylgarija. Zresztą partia SDS dalej istnieje, ale mało kto pozostał z założycieli tej wymarzonej dla wielu Bułgarów abrewiatury.

Warto zaznaczyć pojawienie się na scenie politycznej ruchu „Gergiwden”. Wbrew pozorom nie jest to aż tak młoda organizacja, ponieważ wywodzi się ze studenckiego tworu „Nezawisimo Dwizenie Ku-Ku”. Była to spontaniczna organizacja młodych ludzi, skupieni wokół wyjątkowo popularnego programu „Ku-Ku”. Powstałe w 1991 roku, niby rozrywkowe, poruszało ono ważne kwestie i niemal wszyscy Bułgarzy kojarzyli jego skecze polityczne. Zespół aktorów i scenarzystów później się rozdzielił, ale Liuben Diłow - syn i Petyr Kurumbaszew założyli mianowicie „Gergiwden”.

Na wyborach parlamentarnych w 2001 roku wstąpili w koalicję z WMRO-BND i dostali 4,89% głosów- trochę pod progiem wyborczym. Na wyborach regionalnych „Gergiwden” w niektórych miastach stworzył koalicję z Narodnym Syjuzem, nazywana pejoratywnie w mediach „Baba, dziadek i wnuczek”. Liuben Diłow w tej chwili jest radnym w gminie Sofii.

W NDSW kłopoty są raczej z niektórymi osobami i z konfliktem interesów. Kilka posłów wystąpiło z grupy parlamentarnej, coraz głośniej swoje niezadowolenie wyrażają „młodzi” z grupy parlamentarnej „Nowoto wreme”. Rząd z pewnością dokończy swój mandat, ale możliwe są zmiany ministrów, żeby spróbować uratować to, co pozostało z poparcia dla partii.